

«Самұрық-Энерго» АҚ басшылығының 2020 жылғы қызметінің нәтижелері туралы есебі

2021 жыл

Мазмұны

1.	Топқа шолу.....	2
2.	Макроэкономикалық факторлар.....	3
3.	Тариф саясаты.....	6
4.	Өндірістік көрсеткіштер.....	7
5.	Есепті кезеңдегі негізгі оқиғалар.....	11
6.	Компанияны дамытудың негізгі бағыттары	15
7.	Есеп саясатының қағидаттары.....	17
8.	Қаржы-экономикалық көрсеткіштер.....	17
9.	Құрылған және бөлінген экономикалық құн	24
10.	Компания қызметінің түрлерін тарифтік мемлекеттік реттеу	25
11.	Стратегиялық НҚК-нің орындалуы	29
12.	Игеру әдісі бойынша күрделі шығыстарға жасалған талдау	29
	<i>млн. теңге</i>	29
13.	Өтімділік пен қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері.....	31
14.	Шартты және шарттық міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер.....	32
15.	Салыстырмалы талдау (бенчмаркинг).....	38

1. Топқа шолу

Жұмыс істеп тұрған өндірістік қуаттарды жаңғырту және жаңаларын енгізу бойынша ұзақ мерзімді мемлекеттік саясатты әзірлеу және іске асыру мақсатында 2007 жылы 18 сәуірде құрылтайшылардың жалпы жиналысының шешімімен «Самұрық-Энерго» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) құрылды. Қоғамның құрылған сәттегі құрылтайшылары «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «ҚазТрансГаз» АҚ болды. Қоғам 2007 жылы 10 мамырда Алматы қаласында тіркелді.

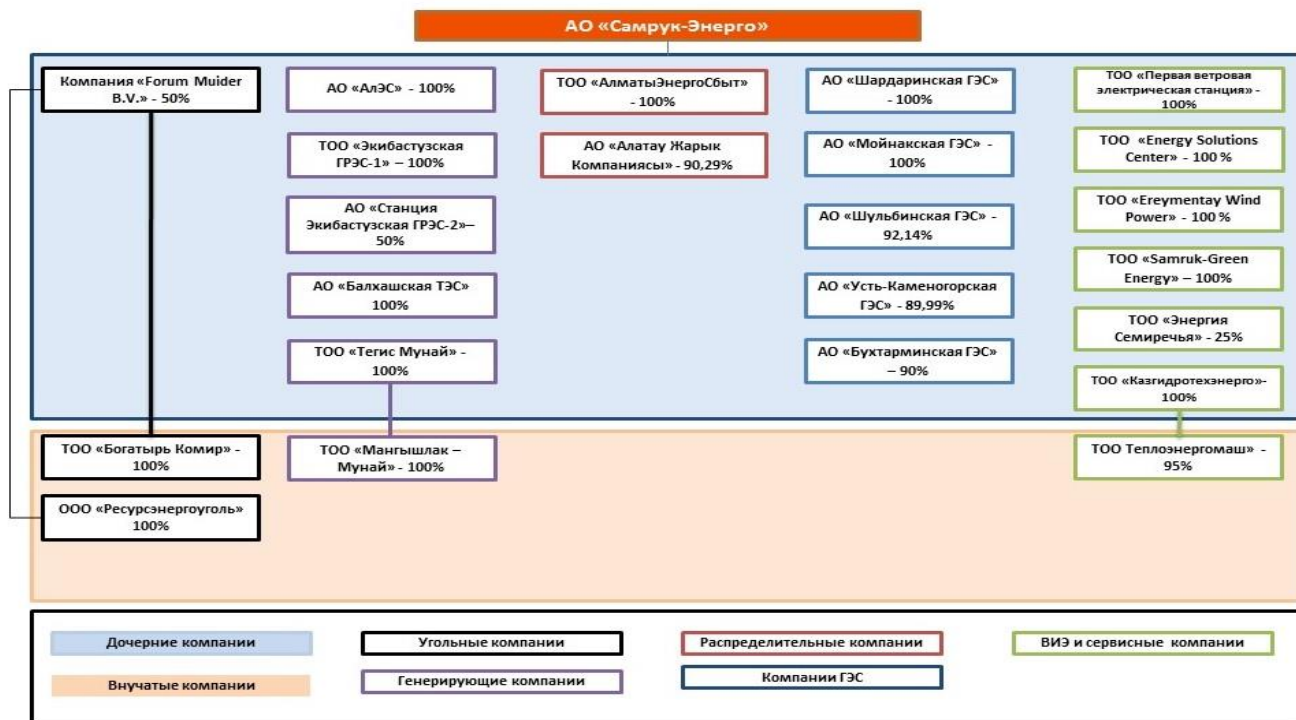
2008 жылы 3 қарашада «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «Қазына» орнықты даму қоры» АҚ-ны біріктіру арқылы жүргізілген қайта құру нәтижесінде «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ-ның құқық мирасқоры болып табылатын «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Қоғамның акционері болып белгіленді.

Қазіргі кезде Қоғам энергиямен жабдықтау бойынша тиімділігі жоғары жүйені қалыптастыратын, сондай-ақ Қазақстанның барлық салаларының орнықты дамуын қамтамасыз ететін халықаралық энергия балансына ойдағыдай интеграцияланған аса ірі көп бейінді энергетикалық холдинг болып табылады.

Топ қызметінің негізгі түрлері көмір, көмірсутек және су ресурстары негізінде электр энергиясын өндіру, оны халыққа және өнеркәсіптік кәсіпорындарға сату, электр энергиясын тасымалдау, желідегі электрді техникалық бөлу, су электр станциялары мен жылу электр станцияларын салу, жаңартылатын энергия көздерін салу және пайдалану, көмір өндіру, сондай-ақ су электр станцияларының мүліктік кешендерін жалға алу болып табылады.

Қоғам активтерінің құрамында аса ірі өндіруші компаниялар бар, олардың қатарында Екібастұз ГРЭС-1 және ГРЭС-2 сияқты ұлттық маңызы бар, сондай-ақ Алматы өңірінде өңірлік маңызы бар электр және жылу энергиясын өндіретін станциялар бар; СЭС Ертіс каскадына, сондай-ақ еліміздің оңтүстік өңірлерінің СЭС-іне (Шардара СЭС және Мойнақ СЭС) кіретін республиканың негізгі су электр станциялары да бар. Сонымен қатар Қоғамның активтерінің құрамына өңірлік тарату желілері мен Алматы өңірінің өткізуші компаниясы және Қазақстандағы ең ірі көмір өндіретін кәсіпорын – «Богатырь Көмір» ЖШС кіреді. Кәсіпорын Топтың және Қазақстанда, Ресей Федерациясында орналасқан үшінші тараптардың да өндіруші объектілеріне көмір жеткізеді.

«Самұрық-Энерго» АҚ активтерінің ағымдағы құрылымы:

2. Макроэкономикалық факторлар

Өткен 2020 жыл COVID-19 вирусының әлемде, оның ішінде Қазақстан Республикасында да таралуы салдарынан орын алған жалпы қолайсыз экономикалық жағдаймен сипатталады. Nalyk Finance сараптамалық есебіне сәйкес, 2020 жылдың 4-тоқсанында мұнайдың әлемдік бағасының өсуі, карантиндік шаралардың әлсіреуі, номиналды жалақының екі таңбалы өсуі және бизнестің шектеулерге бейімделуі арқасында экономикадағы жағдай жақсы жаққа бет бұра бастады.

Қазақстан экономикасы 2020 жылдың соңына қарай ЖІӨ деңгейінің жыл ішінде 2,1% г/г деңгейіндегі ең аз мөлшерде қысқаруымен негізгі көрсеткіштердің жақсарғанын көрсетті. Жалпы алғанда 2020 жылы ЖІӨ 2,6% г/г қысқарды, ал экономика соңғы екі онжылдықта алғаш рет рецессияға ұшырады.

ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің деректері бойынша инфляция 2020 жылдың 4 тоқсанында бір жыл ішінде 2,6% деңгейіне дейінгі ең жоғарғы деңгейге жетті, бұл ретте жылдық инфляция соңғы жылдардың көрсеткіштерінен едәуір асып түсті. Инфляциялық қысым себептеріне ұлттық валютаның әлсіреуі, мемлекеттік шығыстардың ұлғаюы (2019 жылғы ЖІӨ-нің 20% деңгейіне қарағанда ЖІӨ-нің 24% болуы) реттелетін тарифтердің өсуі (2019 жылғы 2.7% қарағанда +3.5%) және азық-түлік нарығындағы дүрлікпе негіз болды.

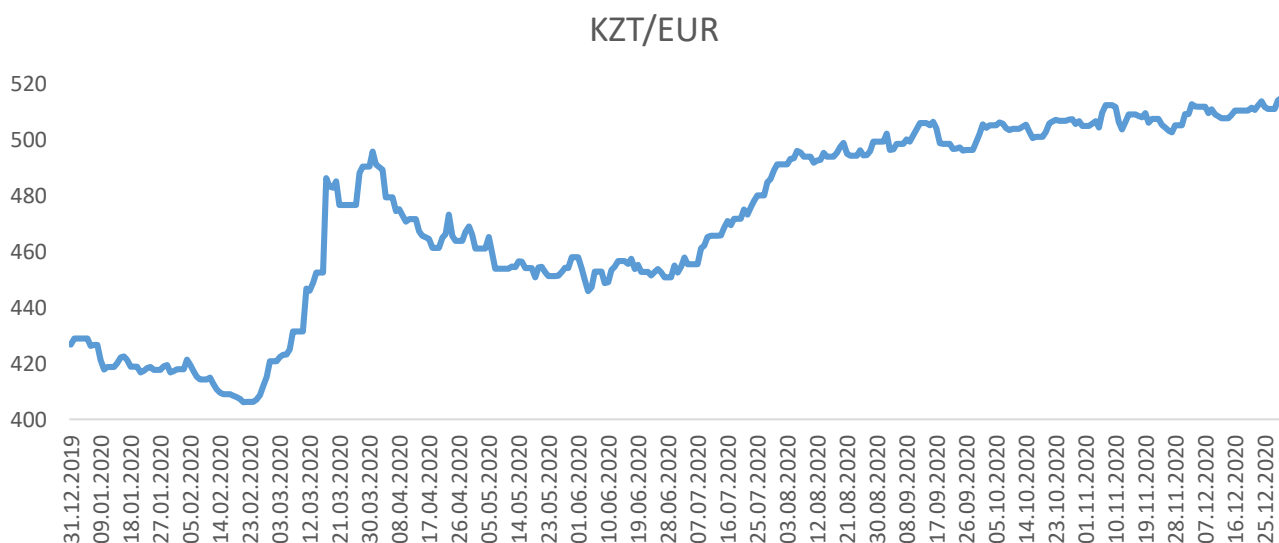
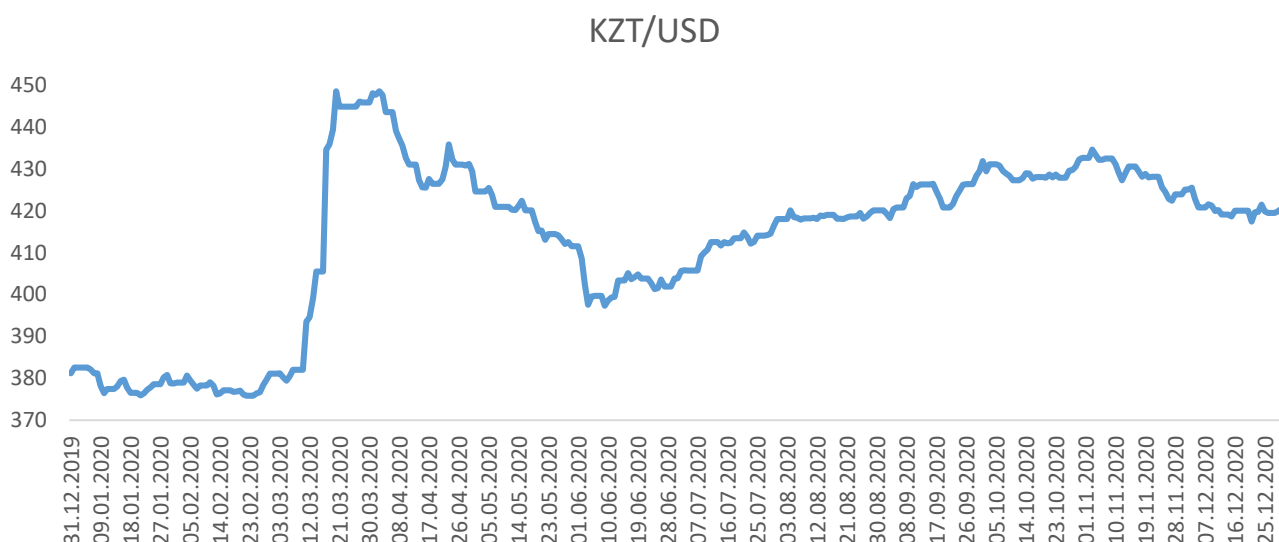
Жыл бойы реттеуші органдар сыртқы экономикалық конъюктураның нашарлауына байланысты валюта нарығында белсенді саясат жүргізді, бұл ұлттық валюта бағамының одан әрі құлдырауын тоқтатуға мүмкіндік берді. Бір жыл ішінде ұлттық валюта 10.4%-ға дейін әлсіреп, бір доллар бағасы 420.71 теңге болды, 2020 жылғы 4 тоқсанда 2.0%-ға нығайды. 4-тоқсанда ұлттық валюта бағамын

тұрақтандырудың негізгі факторы мұнай бағасының барреліне 26.5%-ға, 51.8 долларға дейін өсуі болды.

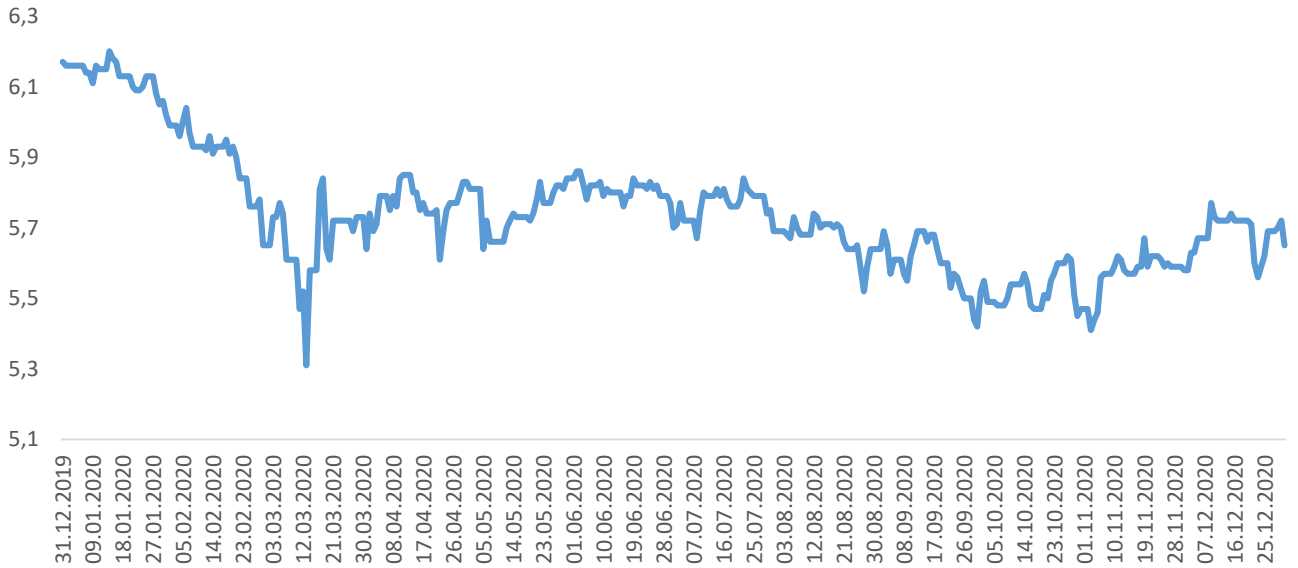
Желтоқсан айында реттеуші өтімділікті басқару дәлізін +/-1.5%-дан +/-1% - ға дейін азайта отырып, базалық мөлшерлемені 9% деңгейінде сақтап қалды. Базалық мөлшерлеменің негізгі параметрлері инфляция 5.3-5.4% мөлшерінде болған дағдарысқа дейінгі деңгейге шықты. Ол кезде реттеуші ақша-несие шарттарын бейтарап деп белгіледі. Қазір инфляция 7.4-7.5% деңгейінде қалыптасып, мөлшерлеме дағдарысқа дейінгі деңгейге сәйкес келген кезде, мұндай ақша-кредит жағдайларын ынталандырушы деп сипаттауға болады (Налук Finance дереккөзі).

Валюта бағамдарының өсу көрсеткіші:

	31.12.2019ж	31.12.2020ж	%
KZT/USD	381,18	420,71	110%
KZT/EUR	426,85	516,13	121%
KZT/RUB	6,17	5,65	92%

KZT/RUB

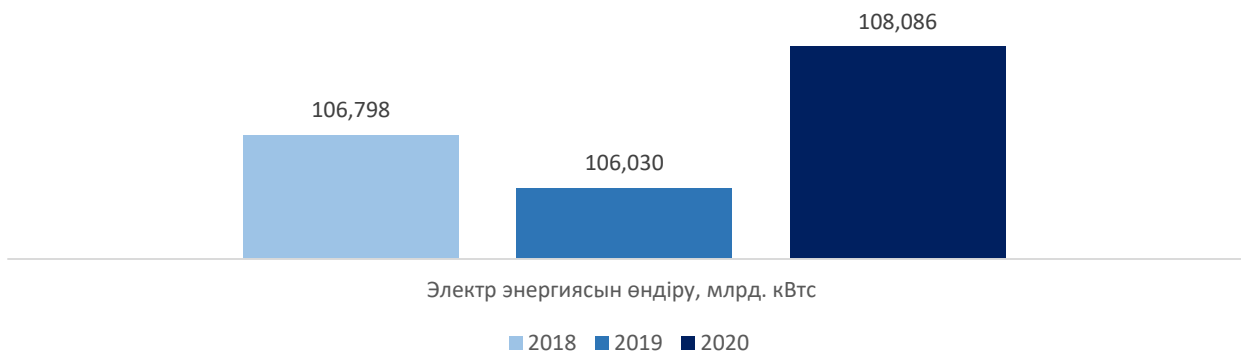

Жүйелік оператордың деректері бойынша ҚР электр станциялары 2020 жылы 108 086 млн. кВтс электр энергиясын өндірді, бұл 2019 жылдың осы кезеңінен 1,9%-ға көп. Қазақстан БЭЖ-нің барлық аймақтарында өндірудің ұлғаюы байқалды.

Қазақстанның ЖЭС және ГТЭС нысандарында электр энергиясын өндіру 2019 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда тиісінше 707,6 млн.кВтс (0,8%) және 552,1 млн. кВтс (6,2%) ұлғайды.

Қазақстанның СЭС нысандарында электр энергиясын өндіру 439,1 млн.кВтс (4,4%) азайды. Станциялардың жұмыс режимі су шаруашылығы балансымен және гидрологиялық жағдаймен анықталды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫН ӨНДІРУ

Жүйелік оператордың деректері бойынша, 2020 жылы бүкіл республика бойынша электр энергиясын тұтыну динамикасында 2019 жылдың көрсеткіштерімен салыстырғанда 2%-ға өсу байқалды. Сөйтіп, республиканың

солтүстік өңірінде тұтыну 2,0%-ға, батыс өңірінде - 1%-ға және оңтүстік өңірде 3%-ға өсті.

2020ж. есепті кезеңінде 2019 жылдың осы кезеңіндегі көрсеткіштермен салыстырғанда электр энергиясын тұтынудың ең жоғарғы өсімі Павлодар облысы бойынша 1 204,4 млн. кВтс (6%), Жамбыл облысы бойынша – на 475,6 млн. кВтс (11%), Қарағанды облысы бойынша - на 470,3 млн. кВтс (3%), Батыс Қазақстан облысы бойынша - на 258,7 млн. кВтс (13%) көрсетіп отыр.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫН ТҰТЫНУ

3. Тариф саясаты

Табиғи монополиялар мен реттелетін нарық субъектілері мен бәсекелес нарықта басым сипатқа ие субъектілер болып табылатын Топтың еншілес компаниялары мен оның бірлескен кәсіпорындарының операциялық қызметі «Электр энергетикасы туралы», «Табиғи монополиялар туралы» ҚР Заңдарымен және ҚР Кәсіпкерлік кодексімен реттеледі. Тарифтік реттеу энергетикалық компанияның қызметінің түріне байланысты ҚР Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің (бұдан әрі – Комитет) немесе салалық министрлік – Энергетика министрілігінің (бұдан әрі – ЭМ) құзыретіне жатады.

Электр энергиясының тарифтері 2016-2018 жылдар кезеңінде энергия өндіруші ұйымдар (бұдан әрі – ЭӨҰ) үшін бұрын станциялар үшін 2015 жылға бекітілген шекті тарифтер деңгейінде белгіленді.

2014 жылы қабылданған Қазақстанның отын-энергетикалық кешенін (ОЭК) дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасының негізінде 2019 жылдан бастап саланы инвестициялардың жеткілікті деңгейімен қамтамасыз етудің тиімді тетігі ретінде қуат нарығы енгізілді, бұл ұзақ мерзімді болашақта нарыққа жағымды әсер ететін болады.

2019 жылдан бастап энергия өндіруші ұйымдар үшін қуат нарығын іске қосуды ескере отырып, мыналар қалыптастырылды:

- инвестициялық жобаларға және негізгі борышты өтеуге арналған шығындарды қамтитын қуатқа арналған шекті тарифтер (инвестициялық жобаларды іске асыру үшін тартылатын кредит қаражаты бойынша);

- операциялық шығындар мен тіркелген пайданы қамтитын электр энергиясына шекті тарифтер. Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2020 жылғы 22 мамырдағы № 205 бұйрығымен жаңа "Электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту кезінде ескерілетін тіркелген пайданы, сондай-ақ теңгерімдеуші электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту кезінде ескерілетін теңгерімдеуге тіркелген пайданы айқындау әдістемесі" бекітілді.

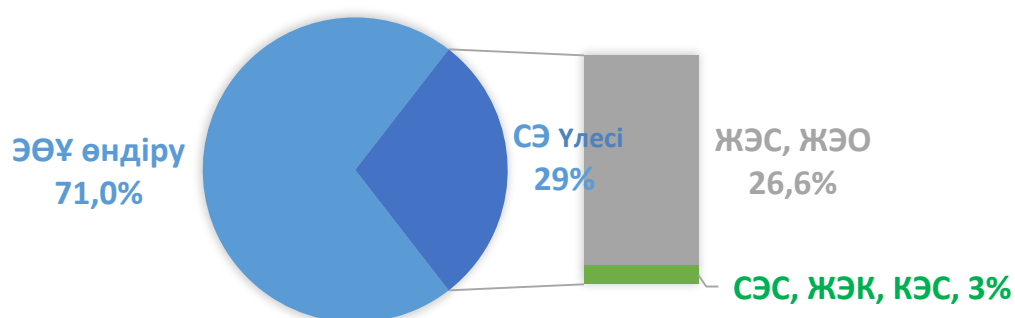
Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын жеткізу тарифтері тіркелген болып табылады және ЖЭК технологиясына байланысты (жел, күн және басқа көздер үшін бөлек) ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген және жыл сайын индекстеуге жатады. Бұл ретте қаржы-есеп айырысу орталығы сатып алушы ретінде әрекет етеді, ал энергия өндіруші ұйым сатушы ретінде әрекет етеді.

Энергия жеткізуші компаниялар үшін электр энергиясын беруге және бөлуге, жылу энергиясын өндіруге арналған тарифтерді және энергиямен жабдықтауға арналған тарифтерді (ЭЖҰ) Экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті реттейді. Комитеттің реттеуі мен бақылауы заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілерге қатаң сәйкестікте жүзеге асырылады.

Тарифтер бойынша шешімдер әлеуметтік және саяси мәселелерге айтарлықтай әсер етеді. ҚР Үкіметінің экономикалық, әлеуметтік және өзге де саясаты топтың операциялық қызметіне елеулі әсер етуі мүмкін.

4. Өндірістік көрсеткіштер

ҚР БОЙЫНША 2020 ЖЫЛЫ «САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ-НЫҢ ЖАЛПЫ Э.Э. ӨНДІРУДЕГІ ҮЛЕСІ

«Самұрық-Энерго» АҚ-ның ҚР бойынша 2020 жылы жалпы электр энергиясын өндірудегі үлесі 29%-ды құрады, 2019 жылмен салыстырғанда үлес 0,5%-ға өсті.

Өндірістік НҚК (өндірушілерге шаққанда)

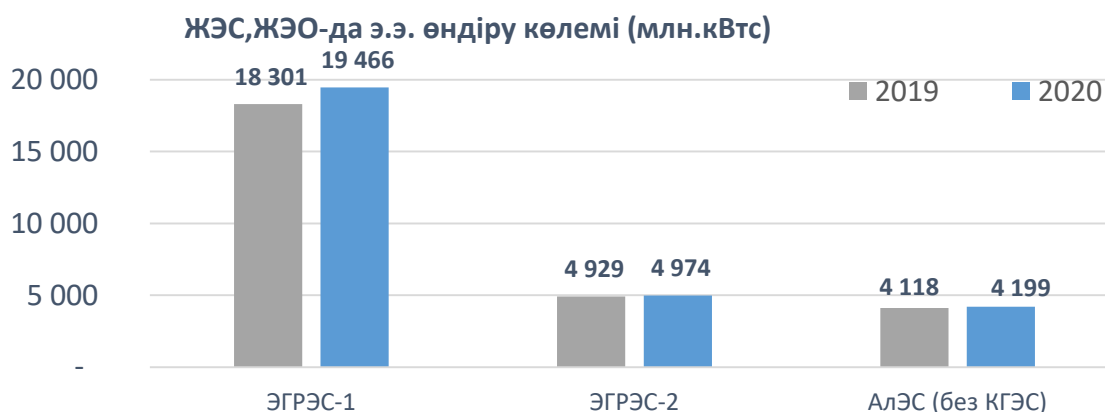
ЕБҰ атаулары	2018 (анқыт)	2019 (нақты)	2020 (нақты)	2019 ж. салыстыр- ғандағы 2020 ауытқулар	2021 (болжам)	2022 (болжам)
Электр энергиясын өндіру көлемі, млн кВтс						

"Алматы Электр Станциялары" АҚ	5 599,1	5 397,4	5 335,1	99%	5 343,0	5 343,0
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	19 121,6	18 301,5	19 466,4	106%	19 295,7	20 172,3
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	5 436,5	4 928,5	4 974,2	101%	5 818,9	5 819,0
«Шардара СЭС» АҚ	348,7	464,8	513,5	110%	596,0	596,0
«Мойнақ ГЭС» АҚ	1 036,1	951,5	929,5	98%	906,0	906,0
«Samruk-Green Energy» ЖШС	3,2	3,3	7,4	221%	20,8	20,7
«БЖЭС» ЖШС	157,9	153,3	159,4	104%	166,5	166,5
ЕҰР						215,0
«Жетісу энергиясы» ЖШС					61,0	243,8
Барлығы	31 703,1	30 200,3	31 385,4	104%	32 207,7	33 482,3
Электр энергиясын сату көлемі, млн кВтс						
"Алматы Электр Станциялары" АҚ	4 891,7	4 725,4	4 689,1	99%	4 777,6	4 767,9
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	18 340,0	17 642,5	19 001,0	108%	18 332,2	19 173,8
оның ішінде экспорт	3 758,0	966,6	859,2	89%	1 500,0	500,0
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	5 160,8	4 689,5	4 809,3	103%	5 660,3	5 684,5
«Шардара СЭС» АҚ	344,6	466,2	521,3	112%	607,8	607,8
«Мойнақ ГЭС» АҚ	1 034,4	952,3	943,7	99%	929,8	924,3
«Samruk-Green Energy» ЖШС	3,1	3,2	7,2	222%	20,0	19,9
«БЖЭС» ЖШС	157,5	152,9	159,1	104%	166,1	166,1
ЕҰР						212,9
«Жетісу энергиясы» ЖШС					54,4	217,7
Барлығы	29 932,2	28 632,1	30 130,6	105%	30 548,0	31 774,8
Қуатты сату көлемі, МВт						
"Алматы Электр Станциялары" АҚ		817,4	872,1	107%	850,0	850,0
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС		501,9	1 556,4	310%	1 827,0	2 187,3
оның ішінде экспорт		846,8	743,3	88%	625,0	635,0
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ		41,6	57,2	137%	61,0	61,0
«Шардара СЭС» АҚ		280,9	285,7	102%	298,0	298,0
Барлығы		2 488,6	3 514,7	141%	3 661,0	4 031,3
Электр энергиясын жеткізу көлемі, млн кВтс						
«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ	6 796,0	6 961,3	6 837,8	98%	6 880,0	6 887,0
Барлығы	6 796,0	6 961,3	6 837,8	98%	6 880,0	6 887,0
Электр энергиясын сату көлемі, млн кВтс						
«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС	5 904,3	6 218,2	6 055,5	97%	6 100,0	6 106,0
Барлығы	5 904,3	6 218,2	6 055,5	97%	6 100,0	6 106,0
Жылу энергиясын өндіру көлемі, мың Гкал						
"Алматы Электр Станциялары" АҚ	5 616,9	5 024,5	5 596,4	111%	5 198,5	5 198,5
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	78,6	82,8	66,9	81%	76,0	76,0
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	59,9	132,3	155,4	117%	307,3	307,3
Барлығы	5 755,4	5 239,6	5 818,7	111%	5 581,8	5 581,8
Көмір сату көлемі, млн тонна	45,2	44,7	43,4	97%	42,0	43,0

Электр энергиясын өндіру көлемі 2020 жылы 31 385,4 млн. кВтс (2019ж. салыстырғандағы өсім 1 185,1 млн. кВтс немесе 4%) құрады. Негізінен өндіру

көлемінің ұлғаюына «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-да өндіру көлемінің 1 164,9 млн. кВтс.-қа өсуіне байланысты қол жеткізілді.

ГЭС нысандарында өндіру көлемінің 116,6 млн. кВтсағ төмендеуі «Мойнак ГЭС» АҚ, Қапшағай ГЭС нысандарында су ағындылығының төмендеуі есебінен болды, бұл ретте «Шардара ГЭС» АҚ-тағы өсім №3 гидроагрегаттарын пайдалануға енгізумен байланысты.

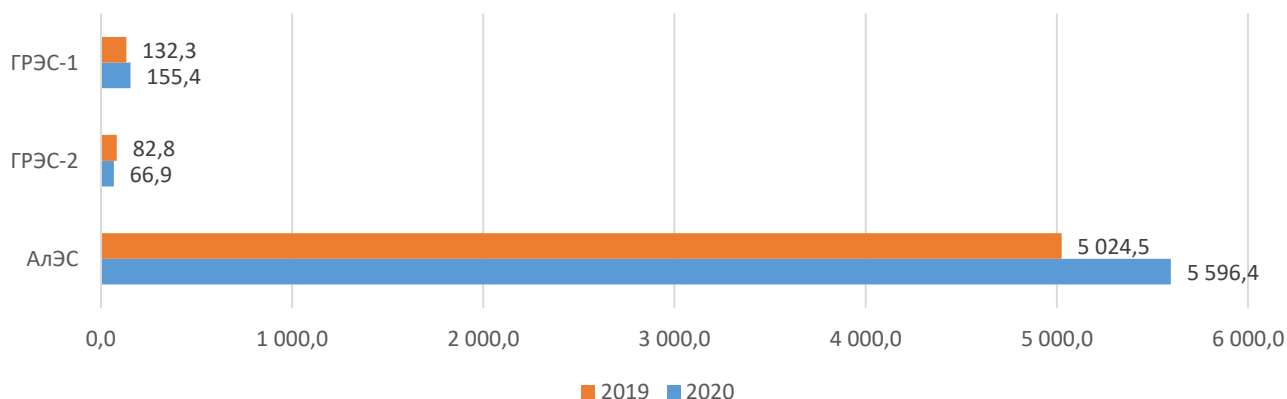

Алдағы кезеңге болжам:

2021 жылға арналған болжамда электр энергиясын өндіру көлемі 2020 жылғы көрсеткіштерге қарағанда біртіндеп өседі деген тұжырым жасалды. 2022 жылы электр энергиясын өндіру көлемінің 1 274,6 млн.кВтсағ. ұлғаюы негізінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС станциясында электр энергиясын өндіру көлемінің өсуі есебінен болмақ.

2020 жылы жылу энергиясын өндіру көлемі 5 818,7 мың Гкал құрады, 2019 жылғы өндіру көлеміне қарағанда өсім (579,1 мың Гкал немесе 11%-ға ұлғайды) негізінен «Алматы Электр Станциялары» АҚ жылу энергиясын өндіру көлемінің 572 мың Гкал немесе 11%-ға ұлғаюы есебінен болды.

Жылу энергиясын өндіру көлемінің өзгеру динамикасы, мың.Гкал

Алдағы кезеңге болжам:

2021 жылға арналған жоспарда жылу энергиясын өндіру көлемі негізінен "Алматы Электр Станциялары" АҚ-тың жылу энергиясын өндіру көлемінің төмендеуі есебінен 2020 жылға қарағанда 4,1%-ға азаяды деген болжам жасалды.

Электр энергиясын беру көлемі - 6 838 млн кВтсағ құрады, 2019 жылғы көлем деңгейіне қарағанда азайды (124 млн кВтсағ төмендеді). COVID-19 пандемиясына орай орын алған елдегі төтенше жағдайға байланысты Алматы өңірінің тұтыну деңгейі азаюы есебінен "Алатау Жарық Компаниясы" АҚ-ға электр энергиясын беру көлемі төмендеді.

Желілердегі электр энергиясын жеткізу (млн.кВт.с) және шығын көлемі (%-бен)

Алдағы кезеңге болжам:

Электр энергиясын жеткізу және тарату көлемі 2021 жылы 2020 жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда 1%-ға ұлғаяды деген болжам жасалып отыр.

Энергиямен жабдықтаушы ұйымдарда есепті кезең ішіндегі электр энергиясын сатудың жалпы көлемі 6 056 млн. кВтс құрады, бұл 2019ж. салыстырғанда 163 млн. кВтс-қа немесе 3%-ға төмен. Сату көлемінің азаюы Қазақстан Республикасында 2020ж. наурыздан бастап төтенше жағдай режимінің енгізілуі кезеңінде қалалық және облыстық кәсіпорын жұмыстарының тотқтатылуына байланысты болды.

Атауы	нақты 2019ж.	нақты 2020ж.	Ауытқу	%
-------	--------------	--------------	--------	---

АлматыЭнергоСбыт				
Тұтынушылар саны, оның ішінде:	<u>844 234</u>	<u>869 680</u>	<u>25 546</u>	<u>103%</u>
<i>тұрғындар</i>	<u>811 295</u>	<u>835 509</u>	<u>24 214</u>	<u>103%</u>
<i>заңды тұлғалар</i>	<u>32 939</u>	<u>34 171</u>	<u>1 332</u>	<u>104%</u>
Сату көлемі, млн кВтс	<u>6 218</u>	<u>6 056</u>	<u>-163</u>	<u>97%</u>

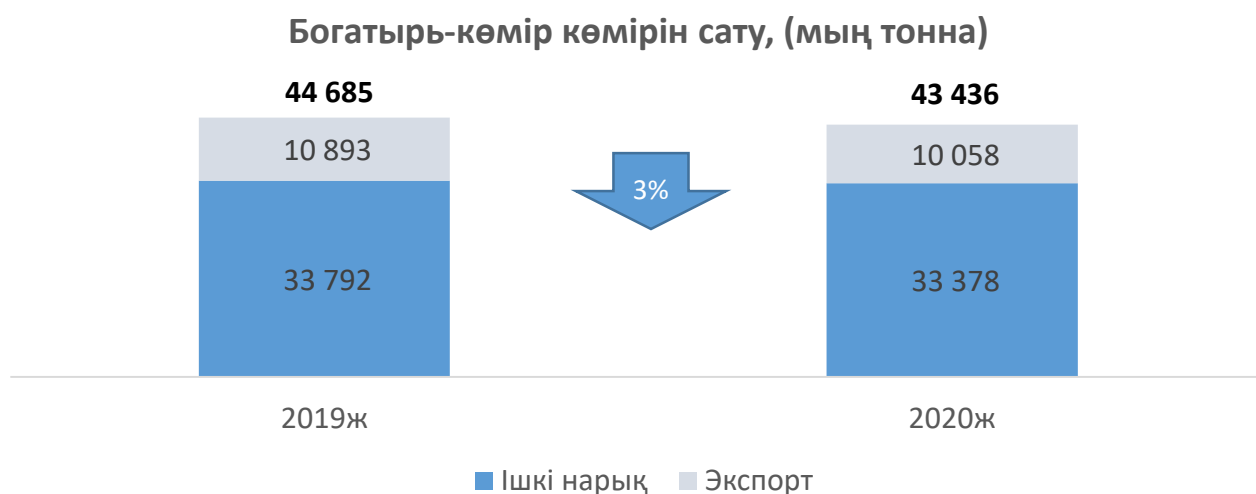
Алдағы кезеңге болжам:

Электр энергиясын сату көлемі 2021 жылы 2020 жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда 1%-ға ұлғаяды деген болжам жасалып отыр.

2020 ж. қорытындысы бойынша, **көмір сату көлемі** 43 436 мың тоннаны құрады, бұл ұқсас кезеңнен 3%-ға немесе 1 249 мың тоннаға жоғары.

Ішкі нарықта көмірді сату көлемі 414 мың тоннаға (1%) азайды, бұл "Павлодарэнерго" АҚ, "Екібастұз ГРЭС-2 станциясы" АҚ және "СевКазЭнерго" АҚ қажеттілігінің төмендеуімен байланысты болып отыр.

Экспортқа көмір сатудың 835 мың тоннаға немесе 8%-ға төмендеуі Рефтинск ГРЭС-і тарапынан сұраныс көлемінің азаюына байланысты орын алды.

Алдағы кезеңге болжам:

2021 жылға арналған болжамда **көмір сату көлемі** "Богатырь" кесігінде циклдық-ағындық технология объектілерін салу жобасын іске асыруға байланысты 2020 жылға қарағанда 1 436 мың тоннаға немесе 3%-ға азаяды. 2022 жылға арналған болжамда көмірді сату көлемі 2% - ға немесе 2021 жылға қарай 1 000 мың тоннаға ұлғаяды.

5. Есепті кезеңдегі негізгі оқиғалар

Күні	Оқиға
2020ж	2019 жылдың желтоқсанында алғаш рет Қытайдан жаңа вирустың пайда болғандығы туралы жаңалықтар айтыла бастады. 2020 жылғы 11 наурызда Дүниежүзілік Денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 коронавирусының жаңа түрінің пандемиясын жариялады. «Қазақстан Республикасында төтенше жағдайды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 15 наурыздағы № 285

Жарлығына сәйкес ел аумағында 2020 жылғы 16 наурыздан бастап 2020 жылғы 11 мамырға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізілді. Қазақстанның көптеген қалалары карантин режиміне көшті, сондай-ақ 2020 жылғы 30 наурыз бен 11 мамыр аралығында көптеген өнеркәсіптік кәсіпорындардың қызметі тоқтатылды.

Пандемияға жауап ретінде қазақстандық билік COVID-19 індетінің таралуын болдырмау және әсерін тежеуге бағытталған көптеген шараларды жүзеге асыруда, мысалы, алыс сапарларға тыйым салу, карантин, іскерлік белсенділікке шектеулер және т.б. Бұл шаралар Қазақстандағы экономикалық белсенділікті елеулі түрде шектеп, жағымсыз әсер етуде, және де белгісіз уақыт кезеңінде бизнеске, нарық қатысушыларына, Қоғам клиенттеріне, сондай-ақ Қазақстан және әлемдік экономикаға жағымсыз әсерін жалғастыра бермек.

Бұған қоса, 2020 жылғы 9 наурызда ОПЕК мүшелері мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы келіспеушіліктер аясында мұнай бағасы төмендеді, Brent маркалы мұнайдың құны 2020 жылғы наурызда барреліне 25 доллардан төмендеді. 2020 жыл басталғаннан бергі теңгенің АҚШ долларына қатысты құнсыздануы шамамен 10%-ды құрады.

ж. жағдай бойынша Brent маркалы мұнайдың құны барреліне 51.80 АҚШ долларын құрап отыр, баға одан әрі өседі деген болжам бар.

Қазіргі уақытта жағдай одан әрі күрделене түсуде. Бұған қоса Қоғамның пайда түсімі мен жеткізіліміне қатысты да айтарлықтай нәтиже байқала қойған жоқ.

Топта электр энергиясын өндіру көлемі 2020 жылы 31.4 млрд.кВтс құрады, бұл жоспардан 3%-ға және өткен кезеңдегі көрсеткіштерден 4%-ға жоғары. Өткен жылға қарағанда өндіріс көлемі ұлғаюының негізгі факторы ҚР солтүстігі мен оңтүстігінде электр энергиясын тұтынудың ға өсуі болып табылады. Сондай-ақ, топтың ҚР-да электр энергиясын өндірудегі үлесі 2020 жылдың нәтижесі бойынша 29%-ды құрады, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 2%-ға жоғары.

2020 жылы түсім 283 млрд.теңгені құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 16%-ға жоғары. Топтың EBITDA көрсеткіші 99,7 млрд.теңгені құрады, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 21% -ға жоғары. Өткен жылмен салыстырғанда түсім мен EBITDA өсімінің негізгі драйвері электр энергиясына тарифтер мен өндіру көлемінің өсуі болып табылады.

Осындай жағдайда болашақтағы ахуалды болжау қиын. Қоғам жоғарыда көрсетілген оқиғалардың ықтимал әсерін қадағалауды жалғастырып, бизнеске әсер етуі мүмкін теріс салдарлардың алдын алу үшін, мынадай барлық қажетті шараларды іске асырмақ:

пандемиясына байланысты тоқтап қалу/карантин салдары жалпы іскерлік белсенділіктің баяулауына әкелмек, бұл болашақта қоғамның қаржылық көрсеткіштеріне әсер етуі мүмкін;

ОПЕК мүшелері мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы жаңа уағдаластықтар аясында Қазақстан мен Ресей өндіру деңгейін қысқарту бойынша міндеттемелер қабылдады;

теңгенің АҚШ долларына шаққандағы бағамының одан әрі құнсыздануы Қоғамның қаржылық нәтижелеріне теріс әсер етеді.

Десек те, Қоғамның қаржылық тұрақтылығына оң әсер ететін жайттар да болды:

ҚР ЭМ 2020 жылғы 22 мамырдағы №205 бұйрығымен 2021 жылдан бастап қолданысқа енгізіле отырып, электр энергиясына тарифте

	ескерілетін тіркелген пайданы айқындау әдістемесі бекітілді, бұл өзіндік құнды толық жабудан басқа, ЭӨҰ электр энергиясын өткізуден рентабельділік алуға мүмкіндік береді;
01 қаңтар 2020ж	Қарыз қаражатын тарту арқылы ауқымды инвестициялық бағдарламаларды іске асырып жатқан ЕТҰ үшін 2019 жылы ҚР ЭМ-мен инвестициялық келісімдер жасалды және қуатқа жеке тарифтер бекітілді. - «АлЭС» АҚ және «ШГЭС» АҚ үшін тарифтер 01.01.2020 ж. бастап қолданысқа енгізілді, ал «ШарГЭС» АҚ үшін тарифтер 01.03.2020 ж. бастап енгізілді.
30 қаңтар 2020ж	Инвестициялық бағдарламаларды қарауға жіберу қағидаларына сәйкес ЭМ 28.11.2017 ж. №416 Бұйрығы) «Қуаты 500 МВт №1 Энергия блогын қалпына келтіру» жобасына қатысты инвестициялық келісім жасасу мақсатында ЕГРЭС-1 Нарық кеңесінің қарауына тиісті инвестициялық бағдарламаны жіберді. Нарық кеңесінің инвестициялық бағдарламаны уәкілетті органда одан әрі қарауға оң ұсынымы алынды.
21 мамыр 2020ж	"Қаржы-есеп айырысу орталығының жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын орталықтандырылған сатып алу және сату, қаржы-есеп айырысу орталығының электр энергиясының тиісті үлесін күнтізбелік жылдың қорытындылары бойынша білікті шартты тұтынушыға қайта есептеу және қайта бөлу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 2 наурыздағы № 164 бұйрығына (бұдан әрі – Қағидалар) өзгерістер енгізілді. Өзгерістер ЖЭК объектілеріне Қағидалардың 106-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген мерзімдерді "ЕҚО" ЖШС алдындағы міндеттемелерді орындамауды болдырмау шеңберінде өтініш берушінің өтінішіне сәйкес (еркін нысанда) күнтізбелік 1 жылдан аспайтын мерзімге бір рет ұзартуға мүмкіндік береді.
22 мамыр 2020ж	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2020 жылғы 22 мамырдағы № 205 бұйрығымен жаңа «Электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту кезінде ескерілетін тіркелген пайданы, сондай-ақ теңгерімдеуші электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту кезінде ескерілетін теңгерімдеуге тіркелген пайданы айқындау әдістемесі» бекітілді. Әдістемеде "өтпелі кезең" қарастырылған, оның барысында тіркелген пайда 2019 жылы электр энергиясын өндіруге жұмсалған шығындарға сүйене отырып есептеледі және 11,79% деңгейінде белгіленеді. РАВ-реттеуге толыққанды көшу 01.01.2021 ж. бастап жүзеге асырылады.
17 маусым 2020ж	Инвестициялық бағдарламаларды қарауға, қарауға және іріктеуге рұқсат беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2017 жылғы 28 қарашадағы №416 бұйрығына өзгерістер енгізілді, оларға сәйкес инвестициялық келісімдер шеңберінде инвестициялардың жол берілетін көлемі 10% - дан 30% - ға дейін ұлғайтылды (заттай көріністе 10-нан 30 млрд.теңгеге дейін), бұл өндіргіш қуаттарды жаңғыртуға, кеңейтуге, реконструкциялауға және (немесе) жаңартуға салаға инвестициялардың құйылуына ықпал етеді.
18 маусым 2020ж	ГРЭС-1» ЖШС мен «Қазақстан Халық банкі» АҚ арасында кредиттік желіге рұқсат беру туралы келісімге қосымша келісім жасасу арқылы кредиттік лимит 38 млрд. теңгеге дейін ұлғайтылды.
22 маусым 2020ж	Шардара ГЭС» АҚ Еуропалық Қайта Құру және даму банкінен ағымдағы өтімділік коэффициентін мерзімсіз жоюға келісім-хат (waiver) алды.

26 маусым 2020ж	itch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі қоғамның шетелдік және ұлттық валютадағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтерін "BB" деңгейінде растады, болжам "Тұрақты"; шетелдік валютадағы қысқа мерзімді кредиттік рейтинг "B" деңгейінде; Ұлттық ұзақ мерзімді рейтинг "A+(kaz)" деңгейінде, болжам "Тұрақты". Агенттік сондай-ақ Қоғамның кредит төлеу қабілеттілігін дербес негізде бағалауды "B" деңгейінен "B+" деңгейіне дейін, Қоғамның шетелдік және ұлттық валютадағы басымдылық қамтамасыз етілмеген рейтингтерін "BB-" деңгейінен "BB" деңгейіне дейін және Ұлттық басымдылық қамтамасыз етілмеген рейтингін "A - (kaz)" деңгейінен "A+(kaz)" деңгейіне дейін көтерді.
29 маусым 2020ж	ҚР Энергетика министрлігі станциялар үшін электр энергиясының 01.07.2020 ж. бастап қолданысқа енгізілген шекті тарифтерін жариялады. "ЕГРЭС-2" АҚ және "АлЭС" АҚ ЕТҰ-лары үшін тарифтер 18%-ға өсіріліп бекітілді. "ЕГРЭС-1" ЖШС үшін тарифтің өсуі 0,7%-ды құрады. "МГЭС" АҚ үшін тариф қолданыстағы деңгейде сақталды. Ал "ШарГЭС" АҚ үшін тариф 7,1% - ға төмендеді. Станциялардағы шекті тарифтердің өсуін ескере отырып, ЕТҰ – "Алматыэнергосбыт" ЖШС 24.07.2020 ж. ТМРЕМ-ге 2020 жылғы 1 қыркүйектен бастап электрмен жабдықтау тарифінің ұлғаюын келісуге өтінім-хабарлама берді. Жобаланатын тариф 19,38 теңге/квтс (қолданыстағы тарифке қарағанда 13,2% өсіммен) құрайды.
2020ж бай	2020 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша айналым қаражатын толықтыру мақсатында "Самұрық-Энерго" АҚ компаниялар тобы бойынша екінші деңгейдегі банктердегі кредиттік лимиттер 10,0 млрд.теңгеге ұлғайтылды. 2020 жылғы 6 айдың қорытындысы бойынша компаниялар тобы бойынша кредиттік лимиттердің жалпы сомасы 223,5 млрд.теңгені құрайды, бұл ретте кредиттік лимиттер бойынша қолжетімділіктің жалпы сомасы 157,7 млрд. теңгені немесе 70,5%-ды құрайды.
19 тамыз 2020ж	Тепе-тең акционерлері «Самұрық-Қазына»АҚ және «Самұрық-Энерго» АҚ болып табылатын «Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ жалпы сомасы шамамен 100 млрд.теңгеге шетел валютасындағы барлық міндеттемелерді қайта қаржыландырды. Осылайша, станция валюталық тәуекелдерді толық көлемде нивелирледі, кепілзатты босатты, ілеспе шығыстарды оңтайландырды.
27 тамыз 2020ж	2021 жылғы 29 қыркүйекке дейін "ГРЭС-1" ЖШС-нің "Сбербанк России" АҚ ЕБ кредиттік желісі ұзартылды.
14 қазан 2020ж	Қазақстан Халық Банкі «АЖК» АҚ-ның жүктеменің бір бөлігін жаңадан салынған Отырар ҚС-на ауыстыруға алған инвестициялық қарызы бойынша сыйақы мөлшерлемесін жылдық 12,75%-дан 12,5%-ға дейін төмендетті, сондай-ақ Облигациялардың үшінші шығарылымын қайта қаржыландыру инвестициялық қарызы бойынша жылдық 12,5% - дан 12,0% - ға дейін төмендетті.
6 қараша 2020ж	Алматы қаласы бойынша ТМРБҚ 06.11.2020 ж. № 126-НҚ бұйрығымен АЖК үшін 2021 жылдан бастап 2025 жылға дейінгі кезеңге тарифтер бекітілді. 2021 жыл - 6,04 теңге/квтс; 2022 жыл - 6,42 теңге / квтс; 2023 жыл - 6,69 теңге / квтс; 2024 жыл - 7,10 теңге / квтс; 2025 жыл - 7,36 теңге/квтс.
18 қараша 2020ж	"КОРЭМ" АҚ Сауда алаңында 2021 жылға арналған электр қуатымен орталықтандырылған сауда-саттық өткізілді. Сауда-саттық

	қорытындысы бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ 2768 МВт, оның ішінде АлЭС – 490 МВт, ЕГРЭС-2 – 625 МВт, ЕГРЭС-1 – 1653,91 МВт сатты.
3 желтоқсан 2020ж	Инвестициялық бағдарламаларды қарауға рұқсат беру қағидаларына сәйкес (ЭМ 28.11.2017 ж. №416 Бұйрығы) Энергетика министрлігі инвестициялық келісімдер жасалатын электр станцияларының тізіміне ЭГРЭС-1 станциясын "Қуаты 500 МВт №1 Энергия блогын қалпына келтіру" жобасымен енгізді.
7 желтоқсан 2020ж	Мемлекет басшысы маневрлік қуаттар құрылысын ынталандыру, ЖЭК қолдауға толассыз тариф белгілеу мақсатында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының ЖЭК саласындағы қолданыстағы заңнамасын жетілдіру мақсатында әзірленген «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жаңартылатын энергия көздері мен электр энергетикасын пайдалануды қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына қол қойды
14 желтоқсан 2020ж	Директорлар кеңесі Компанияның қаржылық тұрақтылығын растап, кредиттік тәуекелдің «жасыл» аймағын белгіледі.
2020ж 12 ай	Ерейментау қаласында 50 МВт ЖЭС құрылысы жобасын қаржыландыру мақсатында "Богатыр Көмір" ЖШС циклдық-ағындық технологиялар жобасын қаржыландыру мақсатында 43 млн. еуро сомасына және 6,9 млрд. теңге сомасына ЕАДБ қарыз қаражатын игеру жүзеге асырылды.

6. Компанияны дамытудың негізгі бағыттары

Электр энергетикасы - экономиканың базалық инфрақұрылымдық саласы, оған өндірістік кешеннің, қызмет көрсету саласының жұмыс істеу тиімділігі, сондай-ақ Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасы тәуелді. Компания алдында жоғары экономикалық тиімділікті, инновациялық жетілдіруді және әлеуметтік жауапкершіліктің озық стандарттарын үйлестіре отырып, ішкі тұтынушылар мен экспортты энергия ресурстарымен қамтамасыз етудің оңтайлы арақатынасын қамтитын дамудың теңгерімді моделін қалыптастыру міндеті тұр. Компанияның стратегиялық миссиясы осыған сүйене отырып қалыптасады.

Миссия:

Акционерлер үшін бағаны қалыптастыру, орнықты даму қағидаттарын басшылыққа ала отырып, энергия ресурстарын сенімді жеткізу, жоғары технологиялық даму жолымен өсіп отырған сұранысты қанағаттандыру.

Пайымдау: Тиімді жоғары технологиялық операциялық энергетикалық компания – Қазақстан энергетикасының көшбасшысы.

Компанияның миссиясы мен пайымына қол жеткізу үшін стратегиялық мақсатты іске асыру арқылы қамтамасыз етіледі, оның ішінде:

- Қатысу нарығында энергия ресурстарының сенімді бәсекеге қабілетті жеткізілімін қамтамасыз ету.

- Акционерлік капитал құнын арттыру.

- Орнықты даму.

Стратегиялық мақсаттарға сүйене отырып, бастамалар мен міндеттер қалыптасты.

Негізгі стратегиялық міндеттерді жүзеге асыру қорытындылары

6.1. Ішкі және сыртқы нарықтарда электр энергиясы мен көмірді сату көлемін ұлғайту.

- Компания 31,1 млрд. теңгеге электр энергиясын жеткізуді қамтамасыз етті, 859 млн. кВтс экспортталды. Экспорт Өзбекстан Республикасы мен Қырғызстанға жасалды.

- Қазақстан нарығында 33,4 млн. тонна көмір сатылды, Ресейге жасалған көмір экспорты 10 млн.тоннаны құрады.

6.2. Қызметтің операциялық тиімділігін арттыру

Осы міндет бойынша өндірістік шығындарды оңтайландыруға, жабдықтарды өнімді пайдалануға және жөндеуге, инновациялық дамуға және инвестициялық бағдарламаларды тиімді іске асыруға бағытталған бірқатар іс-шаралар іске асырылды, оның ішінде:

- **Электр энергиясы ысырабының деңгейін төмендетуге** қатысты іс-шаралар шеңберінде ЭКЕАЖ және SKADA жобасы іске асырылуда

- **Инновациялық даму.** «Екібастұз кен орнының күлі көп көмірін жағуға арналған қазандық агрегаттарының от жағу құрылғыларының технологиялары (ҒЗТКЖ)» жобасын іске асыру шеңберінде күлі көп Екібастұз көмірін және оны байыту қалдықтарын қайнаған қабат пен айналымдағы қайнаған қабаттың кешенді қондырғысында жағу бойынша эксперименттік зерттеулер жүргізілді. Тиімді жағу мүмкіндігін растайтын деректер алынды. Өнеркәсіптік және энергетикалық қазандықтардың тұжырымдамасы бойынша техникалық ұсыныстар әзірленді.

- **Цифрландыру.** Реализация проектов "Цифрлық Электр Станциясы" және "Цифрлық Кесік" жобалары жүзеге асырылды.

- **Қаржылық тұрақтылықты арттыру.** Қоғам кредиторларының барлық қаржылық ковенанттары сақталады. Fitch халықаралық агенттігі Компанияның ұзақ мерзімді рейтингтерін растады ВВ деңгейінде Тұрақты болжаммен растады, сондай-ақ дербес рейтингін «В» - дан «В+» - ке дейін көтерді.

- **Трансформация бағдарламасын жүзеге асыру.** Цифрлық трансформация бағдарламасын іске асырудың Жол картасы бойынша барлық жоспарланған іс-шаралар мерзімінде орындалды.

6.3. Инвестициялық бағдарламаны тиімді іске асыру. Компания инвестициялық бағдарламаны тиімді орындауға және меншікті капитал табыстылығын талап етілетін деңгейде сақтауға ұмтылады. Қазіргі уақытта орта мерзімді іске асыру көзделіп отырған неғұрлым маңызды жобалар «Екібастұз ГРЭС-1 қуаттарын кеңейту және реконструкциялау (№1 блокты қалпына келтіру)», «№3 энергия блогын орната отырып, Екібастұз ГРЭС-2 станциясын кеңейту және реконструкциялау», «Богатырь» (ОҚТ) кесігінде көмір өндірудің, тасымалдаудың, біркелкілеудің және тиеудің циклдық-ағындық технологиясына көшу жобасын іске асыру», «Қуаты 50 МВт Ерейментау жел электр станциясының құрылысы», «Алматы облысы Шелек ауданында қуаты 60 МВт жел электр станциясының құрылысы» болып табылады.

6.4. Стейкхолдерлермен өзара тиімді іс-қимыл. "Самұрық-Энерго" АҚ-ның 2019 жылғы қызметінің қорытындысы бойынша Біріктірілген жылдық есеп әзірленді. БАҚ-пен үлкен жұмыс жүргізілуде.

6.5. Корпоративтік басқару тиімділігін арттыру. Корпоративтік басқаруды жетілдіру жоспары табысты іске асырылуда.

6.6. Адам капиталын дамыту. Мынадай іс-шаралар жүргізілуде: Көшбасшылықты дамыту; Корпоративтік мәдениетті дамыту; HR құзыреттерін дамыту.

7. Есеп саясатының қағидаттары

Қоғамның 2020 жылғы Электр энергетикасы және көмір салаларындағы жұмысы бекітілген жоспарларға сәйкес жүзеге асырылды.

"Самұрық-Энерго" АҚ компаниялар тобының Қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындылары туралы шоғырландырылған есепті жасау кезінде бірыңғай ұстанымды сақтау мақсатында үлестік қатысу әдісі қолданылады. Бұдан басқа, қолданыстағы есепке алу саясатына сәйкес негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді көрсету бастапқы күн бойынша, яғни қайта бағалау есепке алынбай жүргізіледі. Еншілес компаниялар шоғырландырылған қаржылық есептілікке сатып алу әдісі бойынша енгізіледі. Сатып алынған сәйкестендірілетін активтер, сондай-ақ бизнесті біріктіру кезінде алынған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер бақыланбайтын қатысу үлесінің мөлшеріне қарамастан, сатып алу күніндегі әділ күн бойынша көрсетіледі.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде, шоғырландырылған теңгерімде үлестік қатысу әдісін пайдалану кезінде «Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ, «ForumMuiderB.V.» көмір активтері компаниясы сияқты ірі компаниялардың айналымдары алып тасталды, осы компаниялардағы «Самұрық-Энерго» АҚ-ның иелену үлесі 50%-ды құрайды.

"Самұрық-Энерго" АҚ шоғырландырылған қаржылық нәтижесін қалыптастыру кезінде осы компаниялар бойынша пайданың үлесі «ұйымдардың үлестік қатысу және инвестициялардың құнсыздануы әдісі бойынша ескерілетін пайдасының/залалының үлесі» бабында көрсетіледі.

8. Қаржы-экономикалық көрсеткіштер

№ п/п	Көрсеткіш, млн теңге	2018 (нақты)	2019 (нақты)	2020 (нақты)	2021 (болжам)	2022 (болжам)
1	Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс	260 400	243 722	283 010	321 775	389 336
1.1.	Электр энергиясын өндіру	185 355	169 369	207 917	235 138	294 007
1.2.	Энергиямен қамтамасыз етуші ұйымдардың электр энергиясын сатуы	96 955	100 171	106 911	122 925	136 896
1.3.	Жылу энергиясын өндіру	21 674	16 781	19 202	18 124	20 518
1.4.	Электр энергиясын жеткізу және тарату	40 020	38 028	40 685	45 339	49 035
1.5.	Химиялық тазартылған суды сату	1 824	1 515	1 626	1 744	1 797
1.6.	Жалға алулар	3 542	3 925	4 041	3 778	3 779
1.7.	Өзге	1 597	2 555	3 181	4 005	5 678

2	Сатылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	(188 356)	(195 891)	(225 185)	(258 257)	(277 718)
2.1.	Электр энергиясын өндірудің өзіндік құны	(129 110)	(130 934)	(156 182)	(179 822)	(197 127)
2.2.	Энергиямен қамтамасыз етуші ұйымдардың электр энергиясын сатуының өзіндік құны	(95 938)	(101 280)	(111 195)	(124 062)	(135 831)
2.3.	Жылу энергиясын өндірудің өзіндік құны	(20 023)	(16 338)	(18 804)	(19 558)	(20 337)
2.4.	Электр энергиясын жеткізудің өзіндік құны	(30 068)	(32 543)	(54 365)	(39 756)	(42 579)
2.5.	Химиялық тазартылған суды сатудың өзіндік құны	(1 736)	(1 356)	(1 679)	(1 917)	(1 913)
2.6.	Негізгі қызметтің басқа түрлерінің өзіндік құны	(640)	(832)	(946)	(1 124)	(1 065)
	<i>Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы</i>	<i>(52 364)</i>	<i>(54 223)</i>	<i>(57 331)</i>	<i>(60 354)</i>	<i>(65 898)</i>
3	Жалпы пайда	72 044	47 832	57 826	63 518	111 618
4	Қаржыландырудан түскен кірістер	2 333	2 377	2 916	534	421
5	Өзге кірістер ⁽¹⁾⁽⁴⁾	5 347	5 376	4 637	282	261
6	Өнімді сату мен қызмет көрсетуден түскен шығыстар	(14 340)	(7 999)	(10 202)	(12 467)	(10 458)
7	Жалпы және әкімшілік шығыстар	(13 018)	(12 710)	(15 826)	(13 532)	(13 498)
8	Операциялық пайда	44 686	27 123	31 798	37 518	87 662
9	Амортизация, пайыздар және КПП бойынша аударымдарға дейінгі пайда (ЕБИТДА)	97 825	82 487	99 728	108 446	170 443
10	Қаржыландыруға жұмсалған шығыстар ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	(33 129)	(32 319)	(31 025)	(32 327)	(32 370)
11	Негізгі емес қызметке жұмсалған өзге шығыстар ⁽⁶⁾	(16 549)	(1 920)	(4 061)	(95)	(98)
12	Ұйымның үлестік қатысу және инвестицияның құнсыздану әдісі есептелетін пайдасының/залалының үлесі	9 752	11 191	9 474	9 660	15 956
13	Тоқтатылған қызметтен түскен пайда (залал)	-1 584	0	0	0	0
	Еншілес ұйымдардың шығып кетуінен табыс (залал)	287	0	0	0	0
14	Салық салынғанға дейінгі пайда «залал»	11 143	11 829	13 739	15 572	71 834
15	Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(7 718)	(4 717)	(5 655)	(4 671)	(14 707)
16	Азшылықтың үлесі алып тасталғанға дейінгі барлық пайда (залал)	3 425	7 111	8 083	10 901	57 127
17	Азшылықтың үлесі	184	276	76	297	297
18	Топ Акционерлеріне тиесілі барлық пайда	3 241	6 835	8 008	10 604	56 829

(1) 2018 ж. бағам айырмасынан түскен кіріс ҚЕ-де «өзге кірістер» бөлімінде көрсетілді

(2) 2018 ж. бағам айырмасынан болған шығыс «қаржылық шығыстар» бөлімінде көрсетілді

(3) 2019 ж. бағам айырмасынан түскен кіріс ҚЕ-де «қаржылық кірістер» бөлімінде көрсетілді

(4) 2020 ж. бағам айырмасынан түскен кіріс ҚЕ-де «өзге кірістер» бөлімінде көрсетілді

(5) 2020 ж. бағам айырмасынан болған шығыс «қаржылық шығыстар» бөлімінде көрсетілді

(6) Құнсызданудан түскен залал (НЕТТО) ҚЕ-де «қаржылық шығыстар» бабында көрсетілді

Ескертпе: Кірістер мен өзіндік құнның талдамасы қызмет түрлері бөлінісінде келтірілген (сегменттер бойынша емес) және элиминациялауды есепке алмай көрсетілген.

«Самұрық-Энерго» компаниялар тобы бойынша **Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кірістер 2020 жылы 283 010 млн теңгені құрады**

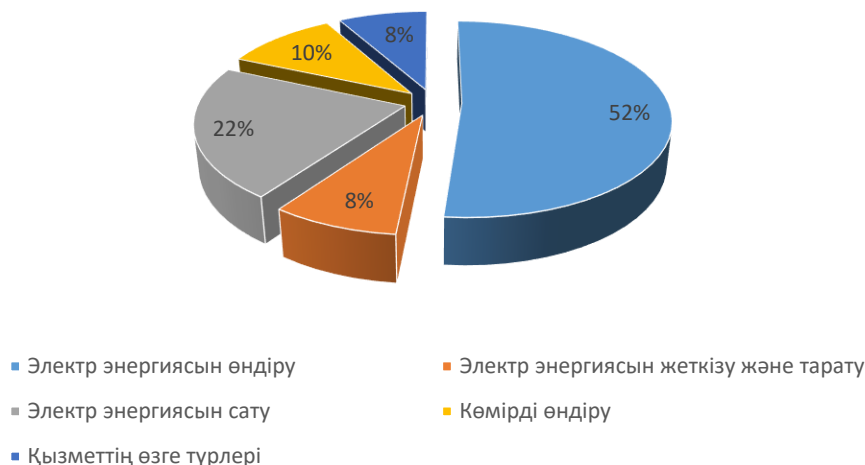
Шоғырландырылған кірістің өсуі тарифтер мен электр энергиясын сату көлемінің өсуі есебінен электр энергиясын өндіру сегменті бойынша болды. "АлЭС" АҚ бойынша негізгі өсім электр энергиясына тарифтің ұлғаюы есебінен, сондай-ақ "Екібастұз ГРЭС-1" ЖШС бойынша ішкі нарықта электр энергиясын өткізу көлемінің 1 466 млн.кВтсағ артуы есебінен байқалады.

Электр энергиясын жеткізу бойынша түсімнің ұлғаюы "Алатау Жарық Компаниясы" АҚ электр энергиясын беру тарифінің 5,46 теңге/кВтс-тан 5,95 теңге/кВтс-қа дейін өсуімен байланысты.

Сату (өткізу) сегменті бойынша түсімнің өсуі "АлматыЭнергоСбыт" ЖШС электр энергиясын өткізу тарифінің 16,11 теңге/кВтс-тан 17,66 теңге/кВтс-қа дейін ұлғаюымен байланысты болып отыр.

Қызметтің негізгі түрлері бойынша 2020 жылғы кірістің құрылымы

Қызметтің негізгі түрлері бойынша 2020 жылғы табыстың құрылымы

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2021 жылға арналған болжамда сатудан түсетін кіріс 321 775 млн.теңге мөлшерінде жоспарланған, бұл 2020 жылғы фактіден 38 765 млн. теңгеге немесе 14% - ға жоғары. Ұлғаю электр энергиясын өндіруге және жеткізуге арналған тарифтердің өсуіне, сондай-ақ электр энергиясын өткізу көлемінің өсуіне негізделіп отыр.

2021 жылға арналған болжамда негізінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС есебінен электр энергиясын өндіру бойынша кірістердің өсуіне байланысты 2020 жылға арналған болжамға кірістің ұлғаюы байқалады. Сондай-ақ, электр энергиясын беру мен өткізуден түсетін кірістердің көлемі мен тарифтердің ұлғаюы есебінен өсуі күтілуде.

Өндірушілер бойынша бөлгендегі өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс

Көрсеткіш, млн теңге	2018 (нақты)	2019 (нақты)	2020 (нақты)	2021 (болжам)	2022 (болжам)
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс	260 400	243 722	283 010	321 775	389 336
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	125 598	108 017	123 478	142 526	192 854
«Алматыэнергосбыт» ЖШС	96 955	100 171	106 911	122 925	136 896
«Алматы Электр Станциялары» АҚ	65 542	64 047	74 481	79 768	86 198
«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ	40 258	38 167	40 819	45 440	49 139
«Мойнақ ГЭС» АҚ	10 217	9 883	20 520	20 863	20 819
«Бірінші жел электр станциясы» ЖШС	4 460	4 592	5 031	5 514	5 734
«Шардара ГЭС» АҚ	3 318	2 279	6 761	8 405	9 657
«Бұқтырма ГЭС» АҚ	3 541	3 924	4 040	3 778	3 779
"Ereumentau Wind Power" ЖШС					4 827
"Energy Solution center" ЖШС	937	1 105	1 287	1 457	1 407
«Green Energy» ЖШС	141	158	236	377	399
Топ ішілік айналымдар (алып тастау)	-90 566	-88 621	-100 554	-109 278	-122 372

Қоғамның негізгі қызметінен түсетін табыстардың негізгі үлесі "Екібастұз ГРЭС-1" ЖШС, "Алматы Электр Станциялары" АҚ, "Алатау Жарық Компаниясы" АҚ, "АлматыЭнергоСбыт" ЖШС-ға тиесілі. Сонымен қатар, кірістерді шоғырландыру кезінде жалпы сомадан негізінен энергия өндіруші және таратушы компаниялар бойынша топішілік айналымдар алып тасталады.

Өнім мен қызмет көрсетудің өзіндік құны

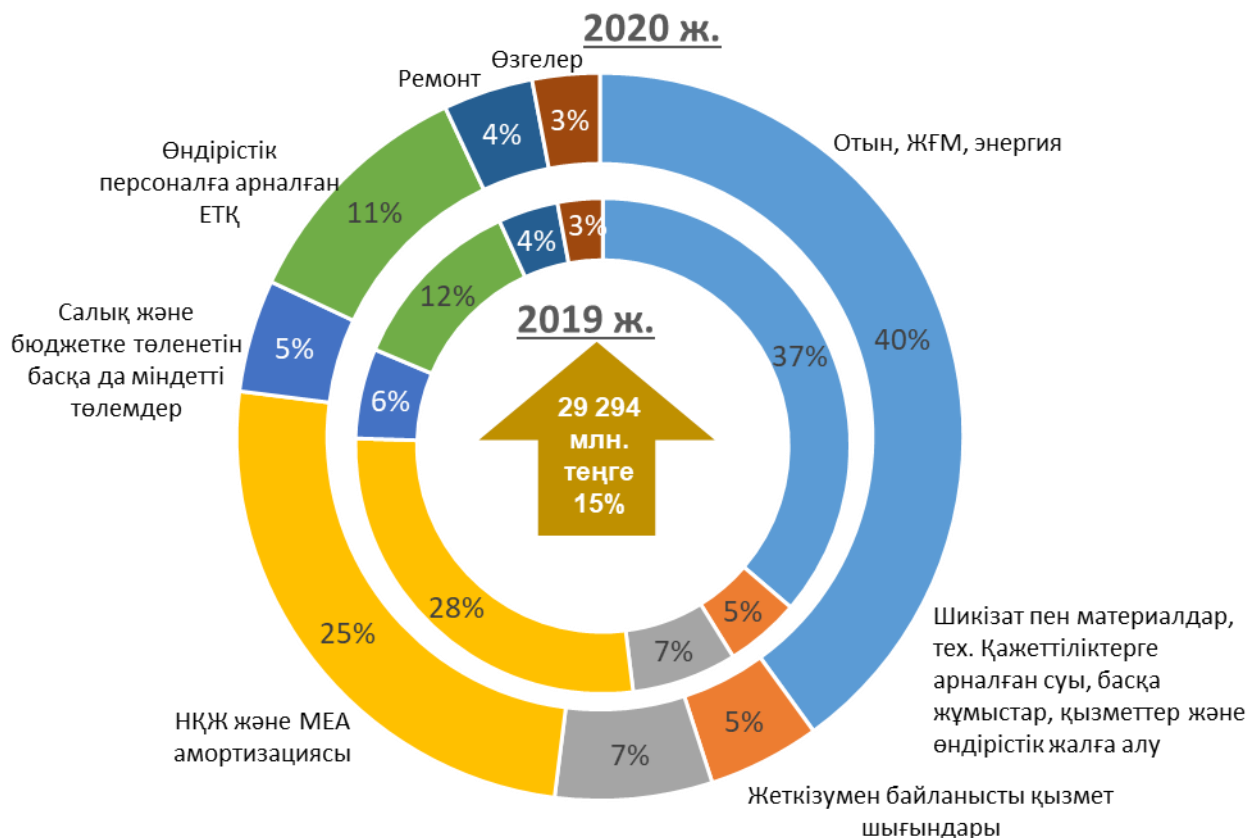
Көрсеткіш, млн теңге	2018 (нақты)	2019 (нақты)	2020 (нақты)	2021 (болжам)	2022 (болжам)
Отын	56 768	52 340	59 109	61 957	69 252
Еңбекке ақы төлеу және оған байланысты шығыстар	25 231	26 775	29 394	31 040	32 326
Сатып алынған электр энергиясының құны	10 178	13 673	22 865	39 442	40 458

Электр қуатының әзірлігін қолдау бойынша қызметтер		7 692	10 094	9 725	10 003
Негізгі құралдардың тозуы және МЕА амортизациясы	52 364	54 227	57 331	60 354	65 898
Жөндеу және ұстау	6 344	6 879	8 520	10 860	11 469
Электр энергиясын жеткізу және басқа қызметтер	10 019	10 331	11 494	11 664	12 099
Материалдар	1 773	1 844	1 713	2 071	2 311
Сумен қамтамасыз ету	4 664	3 962	4 847	5 799	6 436
Желілердегі шығын	193	193	2	4	4
Табыс салығынан басқа салықтар	4 876	4 586	4 589	5 717	6 431
Қоршаған ортаға эмиссия үшін төлем	4 036	4 338	4 731	5 208	5 413
Сыртқы ұйымдардың қызметі	8 219	5 383	6 003	10 984	12 066
Басқа	3 690	3 668	4 492	3 433	3 552
БАРЛЫҒЫ	188 356	195 891	225 185	258 257	277 718

(1) ҚЕ-де 2018-2020 жылдарға арналған қоршаған ортаға эмиссия үшін төлем "табыс салығынан басқа салықтар" бабында көрсетілген.

2020 жылдың қорытындысы бойынша **өзіндік құн** 225 185 млн.теңгені құрады, бұл 2019 жылғы фактіден 15%-ға жоғары. Шығыстардың ұлғаюы негізінен көмір шығындарының (көмір бағасының және өндіру көлемінің ұлғаюы) және РФЦ ЖЭК ЖШС-нен сатып алынатын электр энергиясы шығындарының (тарифтер мен сатып алу көлемінің өсуі) өсуімен байланысты. Сондай-ақ тауарлар мен көрсетілетін қызметтер бағасының өсуіне байланысты шығыстардың ұлғаюы және амортизацияның ұлғаюы байқалады (негізінен "Екібастұз ГРЭС-1" ЖШС-ға).

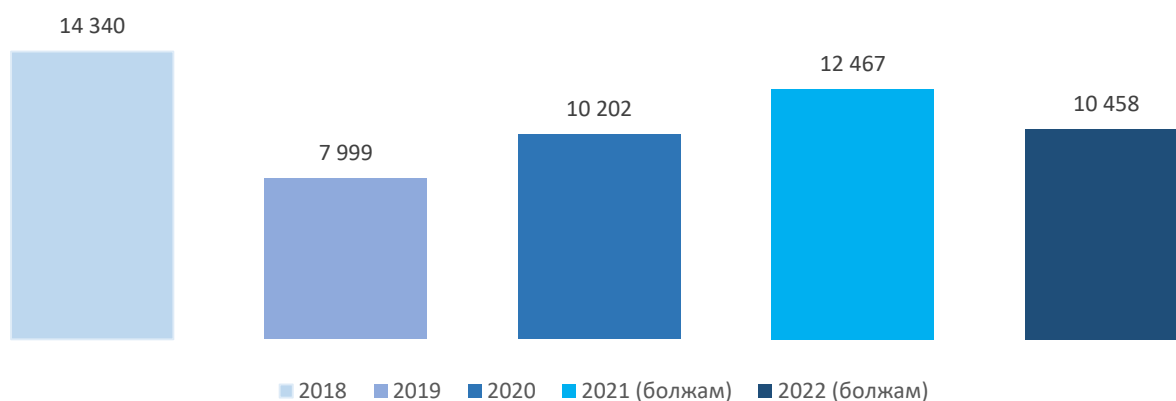
Қызметтің негізгі түрлері бойынша өзіндік құнның құрылымы

Алдағы кезеңге болжам: 2021 жылға арналған болжамда өзіндік құн өндіріс пен сату көлемінің өсуіне байланысты, сондай-ақ тауарлар мен қызметтерге бағаның өсуі есебінен ұлғаяды. 2022 жылға арналған болжамдағы шығындардың ұлғаюы тауарлар мен қызметтер бағаларының өсуіне байланысты.

Сатуға арналған шығын, млн. теңге

2020ж. қорытындысы бойынша сатуға арналған шығындар 2019ж. қарағанда 203 млн. теңгеге көбейіп, 10 202 млн. теңгені құрады. Аталған ауытқу «КЕГОК» АҚ-ның көрсететін қызметіне бағаның өсуіне байланысты.

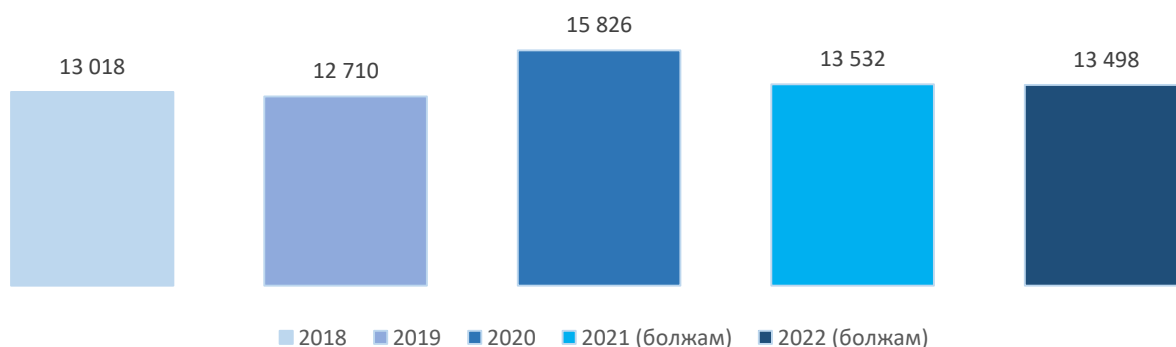

Алдағы кезеңге болжам: 2021 жылға арналған болжамда 2020 ж. фактісімен салыстырғанда сатуға арналған шығыстардың ұлғаюы электр энергиясын экспорттау көлемінің 859 млн. квтсағаттан 1 500 млн. квтсағатқа өсуіне байланысты 22%-ды құрайды.

Әкімшілік шығыстар, млн. теңге

2020ж. қорытындысы бойынша әкімшілік шығындар 15 826 млн. теңгені құрады, бұл 2019 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда 3 116 млн. теңгеге немесе 25%-ға көп. Ұлғаю негізінен 01.01.2014 ж. бастап 31.12.2018 ж. аралығындағы кезеңде ШҚО бойынша Мемлекеттік кірістер департаментінің кешенді тексеруі нәтижесінде «БГЭС» АҚ бойынша ҚҚС салықтарын қосымша есептеуге және өсімпұлдарды есептеуге байланысты.

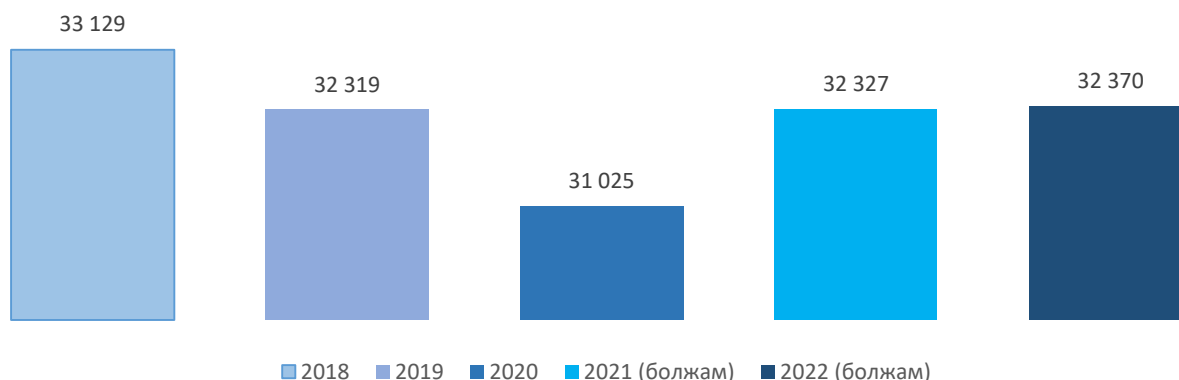
Бұл ретте БГЭС шығыстарын есепке алмағандағы ОАР шығыстарының төмендеуі 1% - ды (143 млн. теңге) құрады.

Алдағы кезеңге болжам: 2021ж. арналған болжамда әкімшілік шығыстар 2020ж. деңгейден төмен және 13 532 млн. теңгені құрайды. Азаю негізінен салық шығындарын азайту арқылы жүзеге асырылады.

Қаржылық шығыстар, млн. теңге

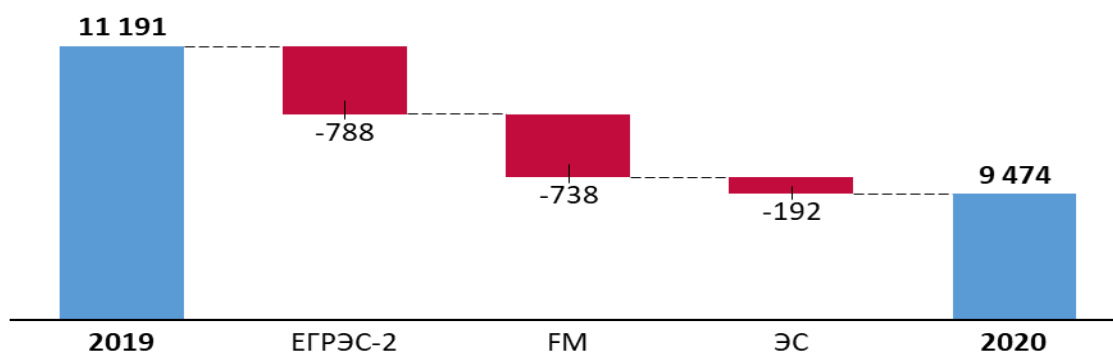
2020ж. қорытындысы бойынша қаржылық шығыстар 31 025 млн. теңгені құрады, бұл 2019ж. нақты көрсеткіштен 1 294 млн. теңгеге аз. Қаржыландыруға арналған шығыстардың азаюы негізінде заемдарды ұзақ мерзімді өтеуге байланысты сыйақылар бойынша шығындарды қысқарту есебінен болған.

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2020-2021 жылдарға арналған болжамда қаржыландыруға жұмсалатын шығыстар айналым қаражатын толықтыру мақсатында ЕТҰ бойынша қарыз қаражатын қосымша тартуға байланысты ұлғаяды.

Бірлескен және қауымдастырылған кәсіпорындардың пайдасындағы үлес және инвестициялардың құнсыздануы

Көрсеткіш, млн теңге	2018 (нақты)	2019 (нақты)	2020 (нақты)	2021 (болжам)	2022 (болжам)
Бірлескен және қауымдастырылған кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	9 752	11 191	9 474	9 670	15 956

2020ж. үлестік табыс 9 474 млн. теңгені құрады, азаю ұқсас кезеңге қарағанда 1 718 млн. теңгені құрады.

Негізгі өзгерістер төмендегі активтер бойынша болды:

«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ - өткен жылмен салыстырғанда залалдың (788) млн. теңгеге артуы мына факторларға байланысты:

- қаржыландыру шығындарының (795) млн. теңгеге өсуі;
- бағам айырмашылығы бойынша шығыстардың (366) млн. теңге сомасына өсуі.

Forum Muider – пайданың 738 млн. теңгеге азаюы негізінен «Богатырь-Көмір» ЖШС бойынша көмірді сату көлемінің 1 249 мың тоннаға (3%) азаюы есебінен болды.

2021 жылға арналған жоспарда пайданың үлесі 9 670 млн. теңгені, 2022 жылы - 15 956 млн. теңгені құрайды.

9. Құрылған және бөлінген экономикалық құн

Қоғам қызметінің экономикалық тиімділігі құрылған және бөлінген экономикалық құн кестесінде көрсетілген.

Құрылған экономикалық құн Қоғамның кірісін қалыптастырудың негізгі көздерін, атап айтқанда электр энергиясын өндіруден, жеткізуден және сатудан, сондай-ақ көмір сатудан түскен кіріс пен алынған сыйақыны көрсетеді.

Құрылған құн жеткізушілер мен мердігерлер, Қоғам қызметкерлері, акционерлер мен кредиторлар, мемлекет, сондай-ақ жергілікті қауымдастықтар арасында бөлінеді.

Бөлінген экономикалық құн	
Жеткізушілерге және мердігерлерге төленетін төлемдер	Операциялық шығындар - контрагенттерге материалдарды, өнім компоненттерін, жабдықтар мен қызметтерді, жалдау төлемдерін және т. б. төлеу бойынша ақшалай төлемдер.
Қызметкерлерге төленетін төлемдер	Жалақы қоры, әлеуметтік салықтар мен аударымдар, зейнетақы және сақтандыру төлемдері, қызметкерлерге медициналық қызметтер көрсетуге арналған шығындар және қызметкерлерді қолдаудың басқа да түрлері
Капиталды жеткізушілерге төленетін төлемдер	Акционерлердің барлық санаттарына дивидендтер және кредиторларға төленетін пайыздар
Мемлекетке төленетін төлемдер	Салық аударымдары
Жергілікті қоғамдастықтарға салынатын инвестициялар	Қайырымдылық және үкіметтік емес ұйымдар мен зерттеу мекемелеріне қайырмалдықтар, қоғамдық инфрақұрылымды қолдауға арналған шығындар, сондай-ақ әлеуметтік бағдарламаларды, мәдени және білім беру іс-шараларын тікелей қаржыландыру

2020 жылдың қорытындысы бойынша құрылған экономикалық құн 382 млрд. теңгені құрады және бөлінген экономикалық құн 313 млрд. теңгені құрады, нәтижесінде бөлінбеген экономикалық құн 69 млрд. теңгені құрады. Бекітілген

2021-2025 жылдарға арналған Даму жоспарына сәйкес 2021 және 2022 жылдары құрылған және бөлінген экономикалық құнды ұлғайту жоспарлануда.

млн. теңге

Көрсеткіш*	2018	2019	2020	2021	2022
	Нақты	Нақты	Нақты	Болжам	Болжам
Құрылған экономикалық құн	352 681	337 794	382 199	447 167	523 658
Сатудан түскен түсім	351 100	336 233	380 990	446 568	523 369
Алынған сыйақылар (пайыздар)	1 581	1 561	1 209	599	289
Бөлінген экономикалық құн	272 860	275 649	312 894	361 369	374 656
Операциялық шығындар	161 571	161 556	194 357	239 696	252 203
Жалақы және әлеуметтік аударымдар	37 210	39 589	43 700	44 554	46 452
Капиталды жеткізушілерге төленетін төлемдер	34 047	32 369	32 571	33 984	30 645
Мемлекетке төленетін төлемдер	39 617	41 882	42 152	42 994	45 221
Бөлінбеген экономикалық құн	79 822	62 145	69 305	85 798	149 002

* - Бұрын көрсеткіштер есептеу әдісі бойынша есептелді. Ақшалай емес операцияларды, оның ішінде амортизацияны алып тастау мақсатында ағымдағы көрсеткіштер ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп деректеріне есептелді.

Көрсеткіштер бірлескен кәсіпорындардағы иелену үлесін ескере отырып алынды.

10. Компания қызметінің түрлерін тарифтік мемлекеттік реттеу Электр энергиясын өндіруге арналған орташа мөлшерленген тарифтер

Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	2022ж. болжам
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС, орташа мөлшерленген тарифтер, теңге кВтс.	6,85	6,07	6,44	7,67	9,87
экспортқа арналған тариф, теңге/кВтс.	5,18	9,64	10,22	10,75	10,75
ҚР тарифі, теңге/кВтс.	7,28	5,87	5,86	7,39	9,84
о.і. эл. энергиясына арналған тариф, теңге/кВтс.		5,65	5,65	6,63	8,98
о.і. эл. қуатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*айына		590	590	590	614
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ, орташа мөлшерленген тарифтер, теңге кВтс.	7,53	8,70	9,64	9,91	9,95
эл. энергиясына арналған тариф, теңге/кВтс.		7,42	8,55	9,13	9,13
қуатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*айына		590	590	590	614
«Алматы Электр Станциялары» АҚ, орташа мөлшерленген тарифтер, теңге кВтс.	8,60	9,66	11,41	12,54	13,40
эл. энергиясына арналған тариф, теңге/кВтс.		8,43	9,45	10,66	11,65
қуатқа арналған орташа мөлшерленген тариф, мың теңге/МВт*айына			875	883	820
қуатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*айына		590	590	590	614
қуатқа арналған жеке тариф, мың теңге/МВт*айына			4 169	4 169	3 139
«Шардара СЭС» АҚ, орташа мөлшерленген тарифтер, теңге кВтс.	9,50	4,86	12,95	13,81	15,87
эл. энергиясына арналған тариф, теңге/кВтс.		4,23	8,49	9,15	11,21
қуатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*айына		590	4 069	3 868	3 868
«Мойнақ СЭС» АҚ, орташа мөлшерленген тарифтер, теңге кВтс.	9,51	10,02	21,33	21,88	21,94
эл. энергиясына арналған тариф, теңге/кВтс.		7,93	12,02	12,02	12,02
қуатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*айына		590	2 564	2 564	2 564
«Samruk-Green Energy» ЖШС, теңге кВтс	45,11	48,54	32,73	18,88	20,00
«Бірінші жел электр станциясы» ЖШС, теңге кВтс	28,31	30,03	31,62	33,20	34,53
«Ereumentau Wind Power» ЖШС					22,68

«Энергия Семиречья» ЖШС				22,68	23,59
-------------------------	--	--	--	-------	-------

Есепті кезеңде мынадай тарифтер қолданылды:

2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап Қазақстан Республикасында электр қуаты нарығы жұмыс істей бастады. Электр энергиясын өндірушілер алатын кірістер екі құрамдас бөлікке бөлінді - электр энергиясын сатудан түскен кіріс (ағымдағы шығындарды жабуға бөлінеді) және электр қуатын әзірлікте ұстап тұру қызметтерін көрсетуден түскен кіріс (негізгі қарызды және инвестицияларды өтеуге бөлінеді). Барлық ЭӨҰ үшін 590 мың теңге / МВт * айлық мөлшерде электр қуатын әзірлікте ұстап тұру қызметіне бірыңғай шекті тариф бекітілді. 2020-2025 жылдарға электр энергиясына тарифтер бекітілді. Алайда, бекітілген тарифтер жылдар бойынша индекстеуді қарастырмайды. Мұның үстіне, «Электр энергетикасы туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына сәйкес қажет болған жағдайда электр энергиясына бекітілген тарифтер жыл сайын түзетіліп отырады.

Қуат нарығының іске қосылуымен станциялар үшін 2020 жылы электр энергиясына орташа өлшенген тарифтер 2020 жылғы 1 шілдеден бастап түзетілген шекті тарифтер мен қуатқа жеке тарифтердің енгізілуін ескере отырып өсті.

ҚР ЭМ-нің станциялар үшін тапшы тарифтерді бекітуіне байланысты, нормативтік актілерге сәйкес, ЭӨҰ ҚР ЭМ-ге электр энергиясына шекті тарифтерді түзетуге өтінімдер ұсынды. Нәтижесінде 2020 жылғы 1 шілдеден бастап ҚР ЭМ электр энергиясына мынадай шекті тарифтерді бекітті.

Екібастұз ГРЭС - 1 үшін тариф елеусіз ғана өсті-5,80 теңге/кВтс. Екібастұз ГРЭС-2 станциясы мен Алматы электр станциялары үшін тарифтердің айтарлықтай өсуі шығыстардың өсуіне байланысты сәйкесінше 18,4% және 18,4% мөлшерінде жүргізілді. Мойнақ СЭС үшін тариф қолданыстағы деңгейде сақталды. Шардара СЭС-і үшін тариф 7,1% - ға төмендеп, 8,10 теңге/кВтсға құрады. (бұрын бекітілген тариф бойынша 8,72 теңге/кВтс).

ЭӨҰ атауы	ҚР ЭМ бекіткен		Ауытқу	
	2019ж. 1 қазаннан	2020ж. 1 шілдеден	(+,-)	в %
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	5,76	5,80	0,04	0,7%
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	7,73	9,13	1,4	18,1%
«Алматы электр станциялары» АҚ	8,70	10,30	1,6	18,4%
«Мойнақ СЭС» АҚ	12,02	12,02	0	0%
«Шардара СЭС» АҚ	8,72	8,10	-0,62	-7,1%

2020 жылға Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі ауқымды инвестициялық жобаларды іске асыратын станцияларға - «Мойнақ СЭС» АҚ, «Шардара СЭС» АҚ және «Алматы электр станциялары» АҚ үшін инвестициялық тарифтерді бекіту бойынша жұмыс жүргізді.

мың теңге /МВт*айына.

ЭӨҰ атауы	Көлемі	Жеке тариф	Кезең
«Алматы электр станциялары» АҚ	69,5 МВт	4 168,60	2020-2024 жж.
«Мойнақ СЭС» АҚ	298 МВт	2 563,67	2020-2026 жж.
«Шардара СЭС» АҚ	61 МВт	4 069,3	2020-2028 жж.

«ЕГРЭС-1» ЖШС 30.01.2020ж. Нарық кеңесіне (ҚЭК) «Жаңа электр сүзгілерін орната отырып, №1 энергия блогын қалпына келтіру» жобасын іске асыру бойынша жеке тарифті бекітуге өтінім берді.

28.02.2021 ж. ЕГРЭС-1 ҚР ЭМ-мен 2025-2031 жылдар кезеңінде 476,6 МВт қызмет көлеміне есептегенде айына 1 199 мың теңге /МВт* мөлшерінде тариф белгілей отырып, №1 энергия блогын қалпына келтіру бойынша жаңғыртуға, қайта құруға, кеңейтуге және жаңартуға инвестициялық келісім жасады.

26.01.2021 ж. «ЕГРЭС-2» АҚ Нарық кеңесіне (ҚЭК) «№3 энергия блогын орната отырып, ЕГРЭС-2-ні кеңейту және қайта құру» жобасын іске асыру бойынша жеке тарифті бекітуге өтінім берді. Нарық кеңесінің мақұлдауын алғаннан кейін өтінім ҚР ЭМ қарауына жіберілетін болады.

2021 жылдан бастап және одан әрі қарай электр энергиясына және қуатқа тарифтер тұтынушылардың баға индексіне ескере отырып болжанады.

Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын жеткізу тарифтері тіркелген болып табылады және ЖЭК технологиясына байланысты (жел, күн және басқа көздер үшін бөлек) ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген әрі ол жыл сайын индекстеуге жатады.

Жылу энергиясын өндіруге арналған тарифтер

Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	теңге/Гкал.
					2022ж. болжам
«Алматы электр станциялары» АҚ	3 917	3 354	3 441	3 467	3 929
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	816	809	697	867	902
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	446	572	367	496	496

Табиғи монополия субъектісі үшін заңнама инвестициялық құрамдасты және шығындарды жыл сайын индекстеуді қоса отырып жылу энергиясын өндіретін ұйымдар үшін тарифтердің ұзақ мерзімді (5+ жыл) шекті деңгейлерін бекітуді қарастырады. Шекті тарифтерді Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті бекітеді. Алайда, тарифтерді көтеру жылына бір реттен артық жүргізілмейді және объективті себептер бойынша станциялардың шығындары өскен жағдайда тарифтерді арттырмай-ақ сақтау тәуекелдері бар.

Электр энергиясын жеткізу қызметіне арналған тарифтер

теңге/кВтс

Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	2022ж. болжам
«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ	5,89	5,46	5,95	6,04	6,42

Табиғи монополиялар субъектісі болып табылатын «Алатау Жарық Компаниясы» АҚ үшін өңірлік энергия жеткізуші компаниялар (АЭК-тер) үшін 2016-2020жж. арналған инвестициялық құрамдасты қосу арқылы тарифтік сметалар негізінде ұзақ мерзімді шекті тарифтер бекітілді, мұны қажет болған жағдайда уәкілетті орган түзетеді.

2020 жылғы шілдеде АЖК өтінім берді және Алматы қаласы бойынша ТМРБҚД-ның 06.11.2020 ж. № 126-НҚ бұйрығымен 2021 жылдан бастап 2025 жылға дейінгі кезеңге шекті ұзақ мерзімді тарифтер бекітілді.

Кезең	2021ж.	2022ж.	2023ж.	2024ж.	2025ж.
Бекітілген тариф	6,04	6,42	6,69	7,10	7,36

Тарифтерді ұлғайту (түзету) объективті себептер бойынша АЭС шығындары өскен жағдайда (иесіз желілер мен жабдықтарды теңгерімге алу және т.б.) жылына кемінде бір рет жүргізіледі. Сондай-ақ тарифтерді ұлғайтпай сақтау тәуекелдері де бар.

ЭҚҰ-ның электр энергиясын сатуға арналған тарифтері

теңге/кВтс

Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	2022ж. болжам
«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС	16,42	16,11	17,66	20,15	22,42

Энергиямен жабдықтаушы «АлматыЭнергоСбыт» ЖШС компаниясы әлеуметтік маңызы бар нарықтың субъектісі болып табылады, сонымен қатар оны уәкілетті орган реттеп отырады. Тарифтерді есептеу операциялық, қаржылық және инвестициялық компоненттерді қамтиды. Өңірлердегі халықтың әлеуметтік тұрақтылығын сақтау мақсатында Реттеушінің тарифтің өсуін жасанды түрде ұстап қалу қаупі бар. ЭҚҰ үшін жеке тұлғаларға тұтыну нормаларына сәйкес саралану сақталады, заңды тұлғалар үшін электр энергиясы орташа босату тарифтері бойынша жеткізіледі.

Көмірді сату бағасы

теңге/тонна

Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	2022ж. болжам
«Богатырь Көмір» ЖШС	2 013	2 120	2 311	2 348	2 587

«Богатырь Көмір» ЖШС көмірін сату бағасы тұтынушылардың 3-тобы үшін ҚР тұтынушыларына арналған дербес прејскурантпен бекітіледі (ҚТЖ жанасу станциясындағы энергетика, көмір жинау станциясындағы энергетика,

коммуналдық-тұрмыстық қажеттіліктер). Реттеу ҰЭМ СК ТМРК Кәсіпкерлік кодексінің негізінде жүзеге асырылады.

11. Стратегиялық НҚК-нің орындалуы

№	Атауы	2018ж. нақты	2019ж. нақты	2020ж. нақты	2021ж. болжам	2022ж. болжам
1	Таза табыс, млн. теңге	3 241	6 835	8 008	10 604	56 829
2	Қарыз/ЕБИТДА (арасалмағы)	3,18	3,31	2,67	3,23	1,90
3	ROACE, %	2,99%	3,43%	3,60%	3,98	9,53
4	Таза активтердің құны (NAV), млн.теңге	385 304	392 073	400 623	403 255	460 084
5	Корпоративтік басқару рейтингі	BB	-		BBB	
6	ҚР-дағы электр энергиясы нарығының үлесі	29,7%	28,5%	29,0%	28,4%	28,8%
7	LTIFR*	0,28	0,33	0,27	0,36	0,33

* Стратегиялық НҚК тізіміне 2019ж. бастап енгізілген

Жалпы алғанда, Компанияның стратегиялық көрсеткіштерінің 2018-2022 жылдар кезеңінде жақсаруға бейімділік үрдісі байқалады. Өсудің негізгі факторлары ішкі нарықта электр энергиясы мен қуаттарды сату көлемін ұлғайту, қуатқа жеке тарифтер алу, технологиялық қажеттіліктерге отын мен судың үлестік шығыстарын қысқарту, ОЭР-энергия үнемдеуге арналған шығындарды оңтайландыру, сондай-ақ борыштық жүктемені азайту болып табылады.

12. Игеру әдісі бойынша күрделі шығыстарға жасалған талдау

млн. теңге

№	ЕТҮ	2018ж.	2019ж.	2020ж.	2021ж.	2022ж.
		нақты	нақты	нақты	болжам	болжам
	БАРЛЫҒЫ	41 689	50 364	73 232	127 393	126 110
1	Инвестициялық жобалар, оның ішінде	8 075	14 985	40 718	78 233	89 590
1.1	Жаңа электр сүзгілерін орната отырып, 1-блокты қалпына келтіру	2 156	4 953	1 890	22 384	35 009
1.2	Екібастұз ГРЭС-2-ні №3 энергия блогын салу арқылы кеңейту және қайта құру	0	0	8 322	14 527	43 955
1.3	Екібастұз кен орнының «Богатырь» кенішінде көмір өндіру, тасымалдау, біркелкілеу және тиеудің циклды-ағынды технологиясына (ЦАТ) көшу	113	553	25 504	14 553	6 665
1.4	«Көкөзек» ҚС-ны салу	0	0	20	1 000	1 911
1.5	АММК №7 220/110/10кВ ҚС-ны қайта құру	0	0	0	261	500
1.6	Шардара СЭС-ті жаңғырту	4 482	5 059	1 134	0	0
1.7	Алматы ЖЭО-2 – БЖК жылу магистралін қайта құру	0	0	35	116	233
1.8	Қоршаған ортаға әсерді барынша азайта отырып, ЖЭО-3-ті жаңғырту. ТЭН әзірлеу және сараптамадан өткізу	0	0	0	358	0

1.9	Алматы облысы Шелек кентінің ауданында қуаты 5 МВт ЖЭС салу	45	1	2 254	0	0
1.10	Шелек дәлізінде қуаты 60 МВт жел электр станциясын келешекте 300 МВт-ға дейін кеңейте отырып, салу	0	3 917	11	4 898	0
1.11	Қуаты 50 МВт болатын Ерейментау ЖЭС-ін салу	21	200	913	18 890	0
1.12	Придорожное газды кен орны базасында ГЖЭС салу	758	91	52	976	659
1.13	Өзге жобалар	500	209	583	271	659
2	Өндірістік активтерді жұмыс қалпында ұстап тұру	31 534	34 596	31 787	45 012	36 017
2.1	«Богатырь Көмір» ЖШС (50%)	4 242	7 658	5 547	7 982	6 767
2.2	«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ (50%)	439	798	1 050	2 074	1 183
2.3	«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	10 238	7 711	6 187	15 868	13 754
2.4	«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ	11 501	11 124	12 646	10 386	8 187
2.5	«Алматы электр станциялары» АҚ	4 411	6 991	5 616	7 682	3 726
2.6	«Мойнақ СЭС» АҚ	369	168	307	500	2 134
2.7	«Шардара СЭС» АҚ	251	38	6	10	10
2.8	«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС	75	75	94	89	64
2.9	«Samruk-Green Energy» ЖШС	1	0	3	28	15
2.10	«Бірінші жел электр станциясы» ЖШС	8	33	332	391	133
2.11	«Erementau Wind Power» ЖШС	0	0	0	0	45
3	Әкімшілік активтерді жұмыс қалпында ұстап тұру	1 307	592	690	2 241	503
4	Өзге	773	191	38	1 907	0

2018 жылы іске асырылған жобалар

2018 ж. 22 желтоқсанда 110 кВ желілері бойынша Горный Гигант ҚС-дан Ерменсай ҚС-ға жүктемені ауыстыру аяқталды. Жобаның мақсатына қол жеткізілді. Горный Гигант ҚС бөлшектеу 2019 жылы КҚК аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады.

2018 жылғы 30 қарашада ҚР Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қытай Халық Республикасы Үкіметінің ҚР Үкіметіне Өтеусіз көмек ретінде техникалық жәрдем көрсету туралы келісім шеңберінде салынған Алматы қ. «Алатау АТП» АЭА аумағында 1 МВт КЭС-тің және Алматы облысы Нұрлы к. ауданында 5 МВт ЖЭС-тің салтанатты ашылу рәсімі өтті.

2019 жылы іске асырылған жобалар

2019 жылы Қапшағай қаласында қуаты 416 кВт КЭС пайдалануға берілді. Қапшағай қаласындағы қуаты 416 кВт күн электр станциясы «Astana Solar» ЖШС қазақстандық кремний өндірісі негізінде фотоэлектрлік модульдерді пайдалана отырып салынды.

2020 жылы іске асырылған жобалар

2020 жылы «Шардара СЭС-ін жаңғырту» жобасы бойынша жұмыстар аяқталды. Станцияның белгіленген қуаты 126 МВт-ға дейін ұлғайтылды.

Аяқталуы 2021 жылға жоспарланған жобалар

Ерейментау қаласы ауданында қуаты 50 МВт жел электр станциясын салу бойынша жұмыстарды аяқтау жоспарлануда. Жобаны іске асыру жылына қосымша 215 млн.кВт•с астам электр энергиясын өндіруге мүмкіндік береді. Сондай-ақ, «Шелек дәлізінде келешекте 300 МВт-ға дейін ұлғайтылатын қуаты 60 МВт жел электр станциясын салу» жобасын аяқтау жоспарлануда.

13. Өтімділік пен қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері

Сыртқы кредиторлардың ковенанттарының орындалуы:

Ковенант	Норматив	2019 ж. нақты	2020 ж. нақты	Ескертпе
Қарыз/ЕВИТДА (ЕҚДБ, ҚХБ)	кемінде 3,5	3,31	2,96	Сақталады
ЕВИТДА/Пайыздар (ЕҚДБ)	кемінде 3,0	3,34	3,76	Сақталады
Қарыз/Меншікті капитал (ЕАДБ және ҚДБ)	кемінде 2,0	0,56	0,54	Сақталады

Атауы	2018 нақты	2019 нақты	2020 факт	2021 болжам	2022 болжам
Қарыз/ЕВИТДА	3,18	3,31	2,96	3,23	1,90
Қарыз/Меншікті капитал	0,65	0,56	0,54	0,71	0,59
Ағымдағы өтімділік	1,04	0,70	0,75	0,72	1,30

2020 жылдың қорытындысы бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) кредиторлардың жарты жылдық есепте көрсетілген қаржылық және қаржылық емес ковенанттарын сақтады.

2020 жылдың қорытындысы бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ акционер ұсынған қаржылық тұрақтылық коэффициенттерінің мақсатты көрсеткіштеріне қол жеткізді.

Қарыздық жүктемені азайту

2020 жылдың 12 айының қорытындылары бойынша Қоғамның шоғырландырылған қарызы 325,4 млрд. теңгені құрады, 2019 жылдың қорытындыларымен (338 млрд. теңге) салыстырғанда есепті кезеңдегі қарыздың төмендеуі - 12,6 млрд.теңге.

2020 жылы қарыздың азаюы жоспарланған қарызды өтеумен және 17,8 млрд. теңге көлеміндегі қарызды мерзімінен бұрын өтеумен байланысты.

Қоғам валюталық тәуекелдерді теңестіру аясында 2019-2020 жж. мынадай іс-шараларды жүзеге асырды:

Валюталық міндеттемелерді теңгемен қайта қаржыландыру - «Мойнақ СЭС» АҚ 148 млн. АҚШ долларына, «Екібастұз ГРЭС-2» АҚ шамамен 100 млрд. теңге сомаға айырбасталды. Нәтижесінде кредиттік портфельдегі валюталық міндеттемелердің үлесі 1,5% - ға дейін төмендеді.

2018-2020 жылдар аралығындағы кезеңде қарызды басқару жөніндегі жоспарлы жұмыс есебінен «Самұрық-Энерго» борышты баланстық көріністе бағалау тұрғысынан 92 млрд.теңгеге қысқартты, бұл акционер белгілеген

қаржылық тұрақтылық коэффициенттерінің мақсатты көрсеткіштеріне сәйкес келеді.

Пайыздық шығыстарды оңтайландыру

Сонымен бірге, 2020 жылдың қорытындылары бойынша қарыздарды жоспарлы және мерзімінен бұрын өтеу, валюталық міндеттемелерді қайта қаржыландыру және Топтың қолданыстағы несиелері бойынша сыйақы мөлшерлемелерін төмендету есебінен сыйақыға жұсалатын шығыстарды 1,3 млрд. теңгеге азайтуға қол жеткізілді.

Кредиттік рейтинг (Fitch Ratings)

2020 жылдың қорытындылары бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ-ның Fitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі берген ұзақ мерзімді рейтингтері «BB» деңгейінде сақталды, болжам «Тұрақты». Бұл ретте Fitch Ratings «Самұрық-Энерго» АҚ-ның басым қамтамасыз етілмеген рейтингін «BB -» деңгейінен «BB» деңгейіне дейін көтерді, сондай-ақ кредит төлеу қабілеттілігін бағалау дербес негізде «b» деңгейінен «b+» деңгейіне дейін көтерілді.

14. Шартты және шарттық міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер Қазақстан Республикасындағы саяси және экономикалық жағдай

Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттық ерекшеліктерді көрсетеді. Бұл әсіресе ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газдың және басқа минералды шикізат бағасының ауытқуларына ерекше сезімтал. Бұл ерекшеліктер елдің шегінен тыс бос айырбастауға болмайтын ұлттық валютаның болуын және бағалы қағаздар нарығының төмен өтімділік деңгейін қосады, бірақ олармен шектелмейді. Аймақтағы саяси шиеленісушілік, айырбас бағамының құбылмалылығы, халықаралық қаржыландыруды тартуда қиыншылықтар, өтімділіктің төмендеуін қоса алғанда Қазақстан Республикасының экономикасына жағымсыз ықпалын жалғастыруда.

2015 жылдың 20 тамызында Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі мен Үкіметі теңгенің айырбастау бағамына қолдау көрсетуді тоқтату мен еркін айырбастау бағамына ауысу және валюта дәлізінен бас тарту, инфляциялық таргеттеу режиміне негізделген жаңа ақша-несие саясатын іске асыру туралы шешім қабылдады. Бұл жағдайда Ұлттық банктің айырбас бағамына қатысты саясаты бойынша қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін теңгенің айырбас бағамының күрт төмендеуін болдырмас үшін интервенциялар жасауда.

Осы есеп күніндегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің ресми айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 414.77 теңгені құрады, салыстырмалы түрде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 АҚШ доллары үшін 420.91 теңге болған (31 желтоқсан 2019ж.: 1 АҚШ доллары үшін 381.18 теңге). Осылайша, теңгенің айырбастау бағамы және Ұлттық банк пен Үкіметтің болашақ әрекеттеріне, сондай-ақ аталған факторлардың Қазақстан Республикасының экономикасы тигізетін ықпалына қатысты тұрақсыздық сақталып отыр.

2020 жылғы 21 тамызда Fitch Ratings Қазақстанның шетел валютасындағы

эмитент дефолтының ұзақ мерзімді рейтингін («ЭДР») «Тұрақты» болжаммен «ВВВ» деңгейінде растады. Қазақстанның «ВВВ» ЭДР, бір жағынан, жинақталған мұнайдың бюджеттік кірістерімен және мемлекеттің мықты таза шетелдік активтерімен нығайтылатын ірі фискалдық және сыртқы буферлік резервтерін, ал екінші жағынан, шикізат секторына жоғары тәуелділікті, салыстырмалы елдерге қатысты әлсіз банк секторын, сондай-ақ «ВВВ» рейтингтері бар елдер үшін басқару сапасы бойынша медианаға қатысты анағұрлым төмен скорингтік балдарды көрсетеді. Мұнай бағасы мен коронавирустың әсерінен болған күйзелістерге қарамастан, мемлекеттік қарыз төмен, ал фискалдық және сыртқы буферлік резервтер жақсы болып қалуда.

Ресми бағалауларға сәйкес, 2020 жылдың тоғыз айында нақты ЖІӨ-нің төмендеуі 3,1% құрады. 2020 жылғы тамызда Fitch коронавирусты тежеу жөніндегі шаралардың ішкі сұранысқа теріс әсері және ОПЕК +келісімі бойынша мұнай өндіруді таза экспортқа қысқарту аясында нақты ЖІӨ-нің 2020 жылы 2,0% - ға төмендеуін болжады (2019 жыл:+ 4,5%).

Сонымен бірге, Қазақстан Республикасындағы энергетикалық сектор Қазақстан Республикасында саяси, заңнамалық, салықтық және реттегіштік өзгерістерге бейіл болып қала береді. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының перспективалары белгілі бір деңгейде Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылаушы және саяси жүйелердің дамуына, яғни Топтың бақылау саласынан тыс жағдайларға байланысты.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін Топ макроэкономикалық көрсеткіштер болжамымен қоса расталатын болжамдық ақпаратты пайдаланады. Дегенмен, кез келген өзге де экономикалық болжамдар секілді олардың орындалу ықтималдылығы жоғары деңгейдегі белгісіздікке келіп тіреледі, сондықтан да нақты нәтижелер болжамдық нәтижелерден едәуір өзгеше болуы мүмкін.

2019 жылдың желтоқсанында алғаш рет Қытайдағы жаңа вирус ошағы туралы жаңалықтар пайда болды. 2020 жылғы 11 наурызда Дүниежүзілік Денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 коронавирусының жаңа түрінің пандемиясын жариялады. «Қазақстан Республикасында төтенше жағдай енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 15 наурыздағы № 285 Жарлығына сәйкес, ел аумағында 2020 жылғы 16 наурыздан бастап 2020 жылғы 11 мамырға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізілді.

Қазақстанның көптеген қалалары карантин режиміне түсті, сондай-ақ 2020 жылғы 30 наурыз бен 11 мамыр аралығында көптеген өнеркәсіптік кәсіпорындардың қызметі тоқтатылды. Карантин кезеңінде Топтың қызметі тоқтатылмады, кеңсе қызметкерлерінің жұмысы қашықтықтан ұйымдастырылды.

Пандемияға жауап ретінде Қазақстан билігі COVID-19-дың таралуын және әсерін тежеуге бағытталған көптеген шараларды қабылдауда, мысалы, сапарларға тыйым салу, карантин, іскерлік белсенділікке шектеулер және т.б. Бұл шаралар, басқалармен қатар, Қазақстандағы экономикалық белсенділікті елеулі түрде шектейді және жағымсыз әсер етеді, сондай-ақ белгісіз уақыт кезеңі ішінде

бизнеске, нарыққа қатысушыларға, Топ клиенттеріне, сондай-ақ Қазақстан мен әлемдік экономикаға теріс әсер етуді жалғастыра алады.

Сонымен бірге, 2020 жылғы 9 наурызда ОПЕК мүшелері мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы келіспеушіліктер аясында мұнай бағасы төмендеді, Brent маркалы мұнайдың құны 2020 жылғы наурызда барреліне 25 доллардан төмендеді. 2020 жылдың басынан бері теңгенің АҚШ долларына қатысты құнсыздануы шамамен 10% - ды құрады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің есепті күніне Brent маркалы мұнайдың құны барреліне 51.80 АҚШ долларын құрап, бағаның одан әрі болжамды өсуі байқалды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күні жағдай әлі де дамып келеді. Бүгінгі таңда Топтың кірісі мен жеткізіліміне айтарлықтай әсері байқалған жоқ.

Топта электр энергиясын өндіру көлемі 2020 жылы 31.4 млрд.кВтс құрады, бұл жоспардан 3% - ға және өткен кезеңдегі дереткен 4% - ға жоғары. Өткен жылға қарай өндіріс көлемінің ұлғаюының негізгі факторы Қазақстан Республикасының солтүстігі мен оңтүстігінде электр энергиясын тұтынудың 2.3% - ға өсуі болып табылады. Сондай-ақ, Топтың ҚР-да электр энергиясын өндірудегі үлесі 2020 жылдың деректері бойынша 29% - ды құрады, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 2% - ға жоғары.

2020 жылы түсім 283 млрд.теңгені құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 16% - ға жоғары. Топтың EBITDA көрсеткіші 99,7 млрд.теңгені құрады, бұл өткен жылғы деректен 21% - ға жоғары. Өткен жылмен салыстырғанда түсім мен EBITDA өсімінің негізгі драйвері электр энергиясына тарифтер мен өндіру көлемінің өсуі болып табылады.

Алайда болашақ әсерді болжау қиын. Басшылық жоғарыда аталған оқиғалардың ықтимал әсерін бақылауды жалғастырады және бизнеске теріс салдардың алдын алу үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды, алайда:

- COVID-19 пандемиясына байланысты тоқтап қалу/карантин салдары жалпы іскерлік белсенділіктің баяулауына әкеледі, бұл болашақта Топтың қаржылық көрсеткіштеріне әсер етуі мүмкін;

- ОПЕК мүшелері мен басқа да ірі мұнай өндіруші елдер арасындағы жаңа уағдаластықтар шеңберінде Қазақстан мен Ресей өндіру деңгейін қысқарту бойынша міндеттемелер қабылдады;

- теңгенің АҚШ долларына қатысты одан әрі құнсыздануы Компанияның қаржылық нәтижелеріне теріс әсер етеді.

Сонымен қатар, Топтың қаржылық тұрақтылығына оң әсер ететін мынадай оқиға орын алды:

- ҚР ЭМ 2020 жылғы 22 мамырдағы №205 бұйрығымен 2021 жылдан бастап қолданысқа енгізіле отырып, электр энергиясына тарифте ескерілетін тіркелген пайданы айқындау әдістемесі бекітілді, бұл өзіндік құнды толық жабудан басқа, ЭӨҰ-ның электр энергиясын өткізуден пайда алуына мүмкіндік береді;

Басшылық Қазақстан экономикасындағы өзгерістердің дәрежесін де, ұзақтығын да болжай алмайды немесе олардың болашақта Топтың қаржылық

жағдайына ықтимал әсерін бағалай алмайды. Басшылық ағымдағы жағдайларда Компания қызметінің тұрақтылығы мен өсуін қолдау үшін барлық қажетті шараларды қабылдайтынына сенімді.

Салық заңнамасы

Қазақстанның салық салу заңнамасы және тәжірибесі үздіксіз даму жағдайында, сондықтан түрліше түсіндірілуі және олар кері күшке ие болуы мүмкін жиі өзгерістерге тап болуы мүмкін. Кейбір жағдайларда, салық салу базасын анықтау мақсатында, салық заңнамасы ХҚЕС ережелеріне сілтеме жасайды, бұнда Қазақстанның салық органдарының ХҚЕС-тің тиісті ережелерін түсіндіруі басшылықтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданған есепке алу саясаттарынан, пайымдауларынан және бағалауларынан өзгеше болуы мүмкін, бұл Топтың қосымша салық міндеттемелерінің туындауына әкеп соғуы мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жыл ішінде ретроспективті тексеріс жүргізуі мүмкін.

Компания басшылығы өзінің тиісті заңнамаларды түсіндіргені дұрыс болатынына және Компанияның салықтық ұстанымы негізді екеніне сенімді. Басшылықтың пікірінше, Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте қалыптасқан резервтерден асатын ағымдағы және әлеуетті салықтық талаптар бойынша көп шығын шекпейді.

Сот талқылаулары

ЕГРЭС-1-дің «Майкөбен -Вест Холдинг» АҚ-мен сот талқылаулары

2016 жылдан бастап Компания «Майкөбен-Вест Холдинг» АҚ-мен («Майкөбен -Вест» ЖШС қатысушысы) сот талқылауларына тартылды. Компания Павлодар облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына («МАЭС») «Майкөбен-Вест» ЖШС-дан 333 миллион теңге мөлшеріндегі берешекті, сондай-ақ 10 миллион теңге сомасындағы мемлекеттік бажды өндіріп алу туралы талап арыз берді. Павлодар облысы «МАЭС»-інің 2016 жылғы 10 маусымдағы шешімімен талап арыз толық көлемде қанағаттандырылды. «Майкөбен-Вест» ЖШС-дан 28 миллион теңге көлемінде берешек бөлігі өндірілді. «Майкөбен-Вест» ЖШС-ның 315 миллион теңге мөлшеріндегі берешегінің қалған сомасына қатысты мынадай шаралар қабылданды: «Майкөбен-Вест» ЖШС-ның ақшалай қаражаты мен мүлкіне тыйым салу, Павлодар облысының МАЭС-іне «Майкөбен-Вест» ЖШС-ға берілген лицензиялар мен рұқсаттардың қолданылуын тоқтата тұру туралы ұсыныстар жіберілді.

2019 жылғы 15 шілдеден бастап 2020 жылғы 22 ақпанға дейінгі кезеңде «Майкөбен-Вест» ЖШС оналту рәсімін қолдану бойынша сотқа талап арыз беруіне байланысты атқарушылық іс жүргізу тоқтатылды.

2019 жылы Компания Павлодар облысының МАЭС-іне «Майкөбен-Вест» ЖШС-дан 1,632,148 мың теңге сомасында негізгі қарызды, соның ішінде 1,324,023 мың теңге негізгі берешекті, 161,286 мың теңге жоғалған пайданы, 99,302 мың теңге тұрақсыздық айыбын (өсімпұл) және 47,538 мың теңге мемлекеттік баж салығын өндіріп алу туралы талап арыз берді.

2019 жылғы 11 маусымда Павлодар облысының МАЭС-і Компанияның талап-арызын толық көлемде қанағаттандыру туралы шешім шығарды. 2019 жылғы 3 желтоқсанда «Майкөбен-Вест» ЖШС-дан 1,6 миллиард теңге мөлшерінде берешекті өндіріп алу бойынша атқарушылық іс жүргізу қозғалды.

Тараптар арасындағы жалғасып жатқан сот талқылауларына байланысты «Майкөбен-Вест» ЖШС-ның 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дебиторлық берешегі толығымен құнсызданды (2019 жылғы 31 желтоқсан: толығымен құнсызданды).

«Самұрық-Энерго» АҚ мен «Транстелеком» АҚ арасындағы сот талқылаулары

2020 жылдың екінші тоқсанынан бастап Компания «Транстелеком» АҚ-мен бірге сот талқылауына тартылды. «Транстелеком» АҚ «Самұрық-Энерго» АҚ-ның мақсатты (базалық) процестерін енгізу бойынша консультациялық қызметтер» сатып алу шарты бойынша 1,100,045 мың теңге мөлшерінде нақты көрсетілген қызметтер мен келтірілген шығындарды өндіріп алу туралы талап арыз берді. 2020 жылғы 16 сәуірде Нұр-Сұлтан қ. МАЭС-інде сот отырысына дайындық өтті. 2020 жылғы 3 тамызда Нұр-Сұлтан қ. МАЭС-інде «Транстелеком» АҚ-ның «Самұрық-Энерго» АҚ-ға берешек сомасын өндіріп алу туралы талап арызына байланысты азаматтық іс бойынша сот отырыстары өтті. Соттың 2020 жылғы 3 тамыздағы және 2020 жылғы 25 тамыздағы ұйғарымымен бұл іс бойынша соттың экономикалық және сот тауартану сараптамасы тағайындалды. 2020 жылғы 15 желтоқсанда сот талап арызды ішінара қанағаттандыру туралы шешім қабылдады. Сот «Самұрық-Энерго» АҚ-дан «Транстелеком» АҚ-ның пайдасына 718,254 мың теңге мөлшеріндегі соманы және 21,548 мың теңге мөлшеріндегі мемлекеттік бажды төлеу жөніндегі сот шығыстарын өндіріп алу туралы шешім қабылдады. «Транстелеком» АҚ талаптарының қалған бөлігіндегі 381,791 мың теңге соманы төлетуден сот бас тартты. 2021 жылғы 3 ақпанда сот «Самұрық-Энерго» АҚ мен «Транстелеком» АҚ арасында 2021 жылғы 2 ақпанда жасалған медиативтік келісімді бекітті, соған сәйкес «Самұрық-Энерго» АҚ 2021 жылғы 8 ақпанда нақты орындалған жұмыс көлемі үшін 700,000 мың теңге мөлшеріндегі соманы төледі. Компания 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, жалпы әкімшілік шығыстар құрамында 739,802 мың теңге сомасына резерв құрды. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік бекітілген күні «Самұрық-Энерго» АҚ мен «Транстелеком» АҚ арасындағы келісім орындалды.

Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру нарығы қалыптасу кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде кеңінен таралған көптеген сақтандыру түрлеріне Қазақстанда әзірге қол жетімді емес. Топ өзінің өндірістік ғимараттары, үшінші тұлғалар алдында өндірістің тоқтауына немесе міндеттемелердің туындауына байланысты шығындарға батуы, Топ қызметі немесе апаттардың салдарынан жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға тигізетін залалдарға байланысты толық сақтандырылмаған. Топ әзірге толық сақтандырылмайынша,

белгілі бір активтердің жоғалуы немесе бүлінуі Топтың қызметіне және қаржылық жағдайына біршама кері әсерін тигізеді деген қауіп бар.

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері

Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама қалыптасу сатысында және Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының оның сақталуын қамтамасыз етуге қатысты ұстанымы үнемі өзгеріп отырады. Топ қоршаған ортаға әсер етуге байланысты өз міндеттемелеріне мерзімді бағалау жүргізеді. Міндеттеменің анықталуына қарай ол есепте дереу көрсетіледі. Азаматтық талап қою нәтижелері бойынша немесе заңнама шеңберінде қолданыстағы нормативтік актілерге өзгерістер енгізуге байланысты туындауы мүмкін әлеуетті міндеттемелер бағалауға жатпайды, бірақ олар маңызды болуы мүмкін. Солай бола тұрса да, қолданыстағы заңнаманы ағымдағы түсіндіруге сәйкес басшылық Топтың есептелген және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген, Топтың операциялық қызметінің нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына елеулі теріс әсер етуі мүмкін сомаларға қосымша ешқандай елеулі міндеттемелері жоқ деп есептейді.

2021 жылғы 02 қаңтарда ҚР Президенті Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енетін жаңа Экологиялық кодексіне қол қойды. Жаңа Экологиялық кодекске сәйкес 2025 жылдан бастап ТОП-50 кәсіпорын өз еркімен Кешенді экологиялық рұқсатқа (бұдан әрі - «КЭР») көшеді. ТОП-50 кәсіпорынға «АлЭС» АҚ мен ЕГРЭС-1 кірді. Бұл құжат кәсіпорындардан ең озық қолжетімді технологияларды (бұдан әрі - «ОҚТ») енгізуді және ОҚТ-ға тән эмиссиялар нормативтеріне сәйкестікті талап етеді. ОҚТ тізбелерін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган 2023 жылғы 1 шілдеге дейін әзірлеуі тиіс. Кәсіпорындардың КЭР-ге көшуінің бүкіл процесі ерікті болып табылады, алайда егер кәсіпорын КЭР-ге көшу туралы шешім қабылдаса, онда ынталандыру шарасы ретінде ол эмиссия үшін төлемдерден босатылады, ал егер бас тартса, онда эмиссия үшін төлемдер 2025 жылдан бастап 2 есеге, 2028 жылдан бастап 4 есеге, 2031 жылдан бастап 8 есеге өседі. Қазіргі кезде Топ Қазақстан Республикасының жаңа Экологиялық кодексі Топтың қызметіне қалай әсер ететініне бағалау жүргізуде.

Күл үйінділерін жоюға арналған резерв

Топтың табиғатты қорғау заңнамасына сәйкес, Топтың операциялық қызметінің қалдықтарын орналастыру полигоны болып табылатын күл үйінділерінің учаскесін жоюға қатысты заңды міндеттемесі бар. 2020 жылғы 31 желтоқсанда күл үйінділерін жоюға арналған резервтің баланстық құны 3,423,974 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 2,331,591 мың теңге).

Күл үйінділерін жоюға арналған қолда бар резервті бағалау Топтың техникалық-экономикалық негіздемемен және ағымдағы нормалар мен рекультивациялау жұмыстарын қалпына келтіру және жүргізу әдістеріне сәйкес инженерлік зерттеулермен бекітілген ҚР қолданыстағы табиғатты қорғау заңнамасын түсіндіруіне негізделген. Бұл бағалау кейінгі табиғатты қорғауға

қатысты зерттеу жұмыстары аяқталып, қолданыстағы рекультивация және қалпына келтіру бағдарламаларын қайта қараған кезде өзгеруі мүмкін.

Күрделі сипаттағы міндеттемелер

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалпы сомасы 76,074,066 мың теңгеге негізгі құралдарды сатып алу бойынша шарттық міндеттемелері болды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 160,605,255 мың теңге).

Қарыздар бойынша ковенанттар

Топтың қарыздар бойынша белгілі бір ковенанттары бар. Бұл ковенанттарды сақтамау Топ үшін жағымсыз салдарға, соның ішінде қарыздар бойынша шығындардың өсуіне және дефолтты жариялауға әкелуі мүмкін. 2020 жылдың қорытындысы бойынша Топ қарыздар бойынша ковенанттардың нормативтік міндеттерін орындады, сондай-ақ бұзушылық оқиғалары орын алған жағдайда шекті төмендету бойынша вейверлерді алды.

15. Салыстырмалы талдау (бенчмаркинг)

Бенчмаркинг – «Самұрық-Энерго» АҚ-ны басқарудың маңызды элементтерінің бірі. Бенчмаркингті жүргізу мақсаты «Самұрық-Энерго» АҚ-ның әлсіз және күшті жақтарын анықтау үшін шетелдердің ұқсас компанияларымен операциялық және қаржылық көрсеткіштерді салыстыру болып табылады. Бенчмаркинг үшін мына көрсеткіштер қолданылды:

- EBITDA margin (EBITDA маржасы);
- Қарыз/EBITDA
- қарыз қаражаты үлесінің коэффициенті (Қарыз/Меншікті капитал)
- Инвестицияланған капиталдың тиімділігі (ROIC);

Бенчмаркинг үшін төмендегідей ұқсас компаниялардың деректері пайдаланылды:

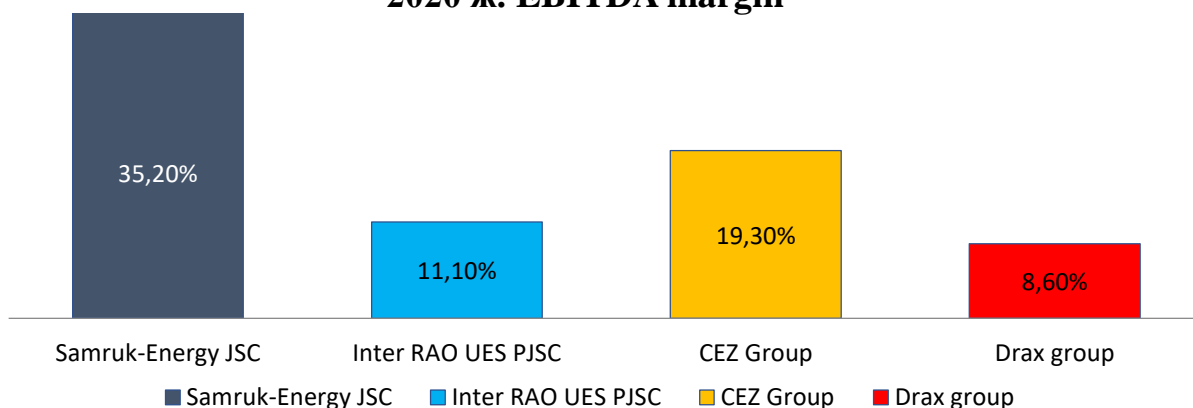
- Inter RAO UES PJSC (Ресей);
- CEZ Group (Чех Республикасы);
- Drax Group (Ұлыбритания).

Бенчмаркинг нәтижелері:

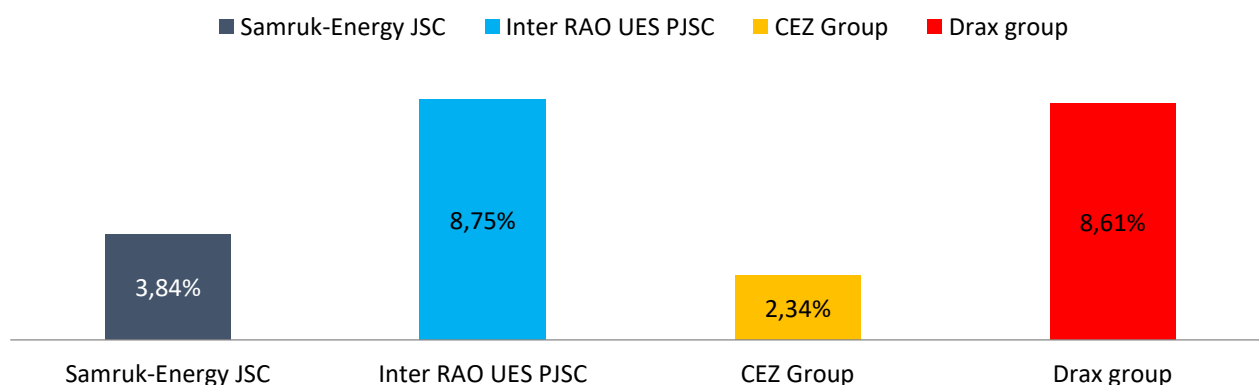
Критерий	Мера	Статус	Min -----Бенчмаркинг-----Max
ЕБИТDA margin	%	●	
Долг/ЕБИТDA	коэффициент	●	
Долг/СК	коэффициент	●	
ROIC	%	●	

● Лучшее среднего показателя по аналогам
● Соответствует среднему показателю по аналогам
● Хуже среднего показателя по аналогам

2020 ж. ЕБИТDA margin

2020 ж. Return on Invested Capital (ROIC)

Дереккөз: ru.investing.com

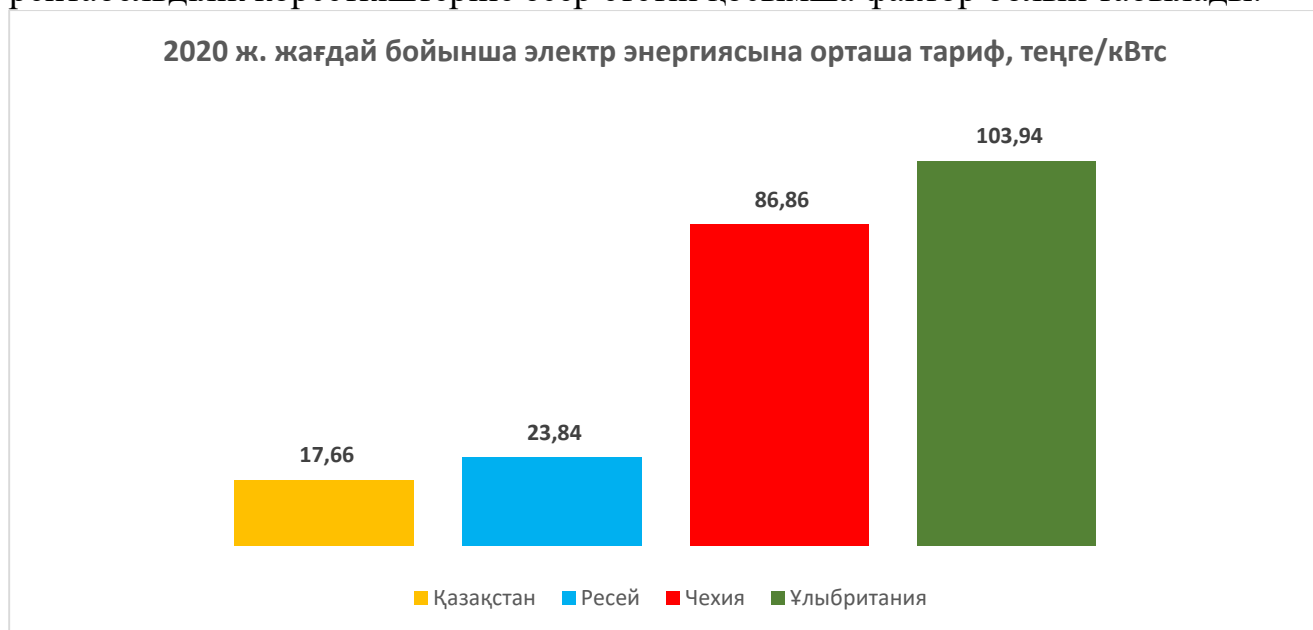
Қазіргі кезде шетелдік ұқсас компаниялармен салыстырғанда, Самұрық-Энергоның кейбір көрсеткіштері бойынша нәтижелері төмен.

Қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері Самұрық-Энергоның қолжетімді қаржылық левереджді толықтай пайдаланатынын көрсетеді.

Сонымен қатар, **EBITDA margin** көрсеткіші бойынша, «Самұрық-Энерго» өзінің ұқсас компанияларынан басым түседі. Бұл көрсеткіш сатудан түсетін кірістің жоғары екенін көрсетеді. **ROIC** көрсеткіші (салынған ұзақ мерзімді капиталдың рентабельділігі) бойынша Самұрық-Энерго өзге еуропалық ұқсас компаниялардың деңгейінде. Десек те, осы көрсеткіш бойынша «Самұрық-Энерго» қызметінің экономикалық талаптары ұқсас келетін ресейдің холдингінен едәуір төмен деңгейде, бұл инвестициялардың тиімділігін (рентабельділігін, қайтарымдылығын) арттыру қажеттігін көрсетеді.

Бұл ретте «Самұрық-Энерго» АҚ-ның ұқсас жария компанияларға қарағанда ҚР Үкіметіне тиесілі екенін атап өту қажет, осыған байланысты Қоғам мемлекеттік саясаттың электр энергетикасы саласындағы жолсерігі болып табылады. Осыған орай, сондай-ақ энергетикалық сектордың мейлінше тозуына байланысты 2009 жылдан бастап әлеуметтік маңызы бар инвестициялық жобалар (Қазақстан Республикасы энергетикалық жүйесінің сенімділігі мен үздіксіз жұмыс істеуіне бағытталған) іске асырылды, бұл инвестицияланған капиталдың едәуір өсуіне әкеліп соқты, сәйкесінше инвестициялардың рентабельділік көрсеткішін төмендетті.

Қазақстан Республикасында ұқсас компаниялар елдерімен салыстырғанда электр энергиясына тариф деңгейінің төмен болуы инвестициялардың рентабельділік көрсеткіштеріне әсер ететін қосымша фактор болып табылады.

Ел	кВтс үшін орташа тариф	Теңгемен/кВтс	2020 жылғы жағдай бойынша орташа бағам
Қазақстан	17,66 теңге	17,66 теңге/кВтс	
Ресей	4,15 рубль	23,84 теңге/кВтс	5,74 теңге/рубль
Чехия	0,18 еуро	86,86 теңге/кВтс	471,81 теңге/еуро
Ұлыбритания	0,22 еуро	103,94 теңге/кВтс	

Дереккөз: Еуростат, Росстат